

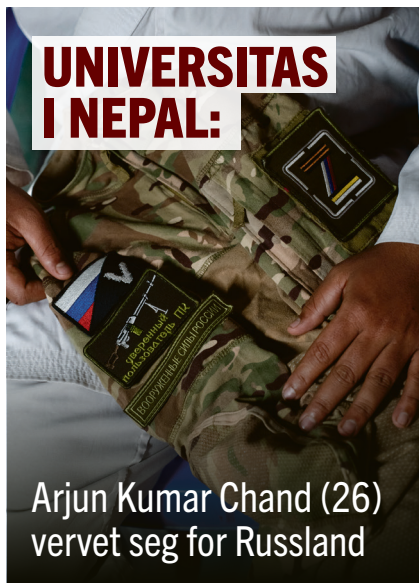
UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 10 årgang 80

www.universitas.no

Torsdag 26. mars 2026



UNIVERSITAS I NEPAL:

Arjun Kumar Chand (26)
vervet seg for Russland

Utenriks s. 14–17



Oversetter *Heated
Rivalry* med KI:
— **RESPEKTLØST**

Kultur s. 18–19



JUSSBUSS UT MOT REGJERINGEN:

— Folk kommer
til å bli sykere

Nyhet s. 10



VIL GI REKTOR MER MAKT

Flere frykter for ytringsfriheten på campus

Nyhet s. 4–5

ANNONSE:



MORDET PÅ AMERIKALINJEN

TA MED VENNER OG LØS MYSTERIET PÅ FOLKEMUSEET
Alle dager 28. mars – 6. april

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Idun Kjøl Wiig**
idun.wiig@gmail.com 974 17 414

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

Fotosjef: **Adrian Heggem Misfjord**

Desksjef: **Ida Fjeld**

Nettredaktør: **Oscar Alexander Undahl**

Uttegner: **Lia Askew**

Uttegner: **Nora Hognes Berg**

Uttegner: **Thea Ugland Engen**

Uttegner: **Emilie Sveinsson**

Uttegner: **Fabian Lenschow**

Uttegner: **Emil Kvabæk Øvretveit**

Deskjournalist: **Ingemar Stirling Gundersen**

Korrektursjef: **Selma Flood**

Daglig leder: **Maryam Amini**

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Maktkonsentrasjon er sjelden en god idé



Idun Kjøl Wiig,
Ansvarlig redaktør

For noen uker siden avbrøt en rekke palestinedemonstranter sentralbanksjef Ida Wolden Baches tale til studentene ved Universitetet i Oslo (UiO). Wolden Bache fikk kun snakket i ti minutter før hun måtte gi opp, siden flere og flere demonstranter reiste seg og tok til orde for å trekke Oljefondet ut av Israel. Man kan så klart diskutere om en slik demonstrasjonsstrategi er ideell – noen vil nok ønske seg svar fra sentralbanksjefen, i stedet for avbrytelser. Men noe vi alle bør være enige om, er at det bør være rom for slike demonstrasjoner på campus, i aller høyeste grad. Men det skal vise seg at dette kanskje ikke er tilfellet.

I ukas avis kan du nemlig lese om et nytt lovforslag som UiO har foreslått, som vil gi rektor personlig mulighet til å bortvise studenter fra campus i opptil en måned. Universitetet peker på studenter som fremstår radikalisert som et

eksempel på adferd som kan føre til bortvisning. På spørsmål om hva universitetet legger i å være radikalisert, viser studiedirektør Audun Digerud til regjeringens bekymringstegn for en radikaliseringsprosess. Denne lista inneholder alt fra hatkriminalitet og

En student med ropert og palestinskjerf som roper sinte slagord risikerer da å stemples som radikalisert

voldsforherligelse til å endre klesdrakt og å delta i demonstrasjoner. Digerud vil heller ikke kommentere hvordan en slik lovendring ville påvirket deltakerne i demonstrasjonen mot sentralbanksjefen.

Når UiO først skal gå hardt ut og si at det er et økende problem at studenter fremstår radikalisererte på campus, må de klare å være spesifikke. I lovforslaget blir det rektor selv som kan vurdere hva

som kvalifiserer som radikalisering. En student med ropert og palestinskjerf som roper sinte slagord risikerer da å stemples som radikalisert. Flere advarer mot at et slikt lovforslag kan innskrenke ytringsfriheten og føre til selvensur og frykt, dersom loven åpner for skjønn. Men det er uansett uansvarlig å la en enkeltperson – uten fagkunnskap om radikalisering – avgjøre hvem som er radikalisert eller ikke.

Slik lovendringsforslaget ser ut nå, gir det mulighet for at rektor kan misbruke makten hun får. I en tid hvor ytringsfriheten trues på campuser over hele verden, er det uhørt at UiO vil øke maktkonsentrasjonen hos den som allerede har mest makt.

Dette er en lederartikkel. Teksten gir uttrykk for avisens holdning, og ikke redaktørens personlige overbevisninger



Arkivaren av Ingemar «Inkvisitoren» Gundersen

Arkivaren

Bruk byen!

I likhet med ukens utepilsguide, kunne man i 2005 få råd til hvilke hyggelige steder man bør tilbringe tid i Oslo. I 2005 kunne man få tips fra daværende Unge Høyre-leder Torbjørn Røe Isaksen, senere statsråd for Høyre, og daværende programleder Mona B. Riise, senere Stjerneekamp-dommer. Flere tips er aktuelle den dag i dag, som Middelalderparken eller Blå. Hva som skjedde med den planlagte filmvisningen på Hells Kitchen Pizza lurer jeg på. Pizza for en hundrelapp (!!) høres ut som en svunnen tid, noe det jo egentlig er.

Universitas, 24. August 2005



Reprise til Reprise

2006 markerte starten for vår alles kjære Joachim Triers filmeventyr. I september-utgaven samme år intervjuer Universitas ham og makkeren Eskil Vogt om Reprise, hvor Blindern er en sentral del av bakkeppet til filmen. Trier forklarer hvordan de hadde castingfolk som lette etter skuespillere på campus. Lite visste leserne, eller Trier selv, at han 20 år senere skulle motta en Oscar-statuar. Ei heller at filmen skulle bli en *all-time* norsk klassiker.

Universitas, 6 september 2006

Rettelse – I forrige utgave av Universitas skrev vi at lederkandidat i NSO-valget Oscar dos Santos Hellbøwrg-Kvalsvik har utsatt bacheloren i over seks år. Han har brukt over seks år på å fullføre bachelorgraden, men har bare utsatt den i 2,5 år.



- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studensamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plukens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.



ILLUSTRASJON: ØVINND HOVLAND

Universitetet er ingen arbeidsfabrikk

Unge Høyres forslag om å kutte støtte til «tullestudier» avslører en snever forståelse av kunnskap. Universitetets rolle består av mer enn å dekke arbeidslivets behov.

Tullestudier

Josefine Løken,
journalist hos Universitas



Debatten om «tullestudier» har blusset opp igjen etter at Unge Høyre foreslo å gi mindre støtte til de såkalte tullestudiene. Dette etter at høyrepolitiker Peter C. Frølich i høst tok til orde for at studier i «sosial bærekraft», «interkulturelle relasjoner» og «kjønn, seksualitet og mangfold» har liten samfunnsmessig verdi. Det sier mindre om studiene – og mer om hvor snevert noen politikere forstår kunnskap og universitets rolle.

Problemet er ikke at de kaller noen studier for «tull». Det er at de samtidig får definere hva verdifull kunnskap skal være, og dermed hva som skal læres på et universitet. Målet med differensiering av studiestøtten er ifølge Unge Høyre å styrke insentivene til å velge utdanninger der samfunnet mangler kompetanse.

En slik idé bygger på en feilaktig forståelse om hva universitet er til for. Universitetet skal gjøre oss i stand til å skape kunnskap som ikke bare løser dagens problemer, men som også utfordrer og stiller spørsmål ved dem.

Likevel er det ikke så rart at Unge Høyre og Frølich misforstår hva et universitet skal være. Når Handelshøyskolen BI snuser på universitetsstatus, og Oslomet allerede har fått den, kan man lett bli forvirra. Universiteter som i praksis fungerer som høyskoler. Pensum som kan kokes ned til noen kulepunkter, med sterk vektlegging av prak-

tiske ferdigheter og studier skreddersydd for arbeidslivets kortsiktige behov. Dette er ikke akademia. Det er yrkesopplæring med finere navn.

La det være klart: Profesjonsutdanninger trenger nærhet til arbeidslivet. Sykepleiere, lærere og ingeniører må få kunnskap om arbeidet de skal inn i. En tettere kobling mel-

lom forskning og yrkesutøvelse vil styrke kvaliteten til profesjonsutdanninger. Problemet kommer når hele utdanningen, inkludert universitetene, rigges etter samme logikk. Da mister vi noe vesentlig.

Universiteter bør være steder for bred akademisk utforskning. Når studier i økende grad formes som «bestillingskunnskap» for arbeidslivet, er det legitimt å spørre: Hva er det som egentlig skiller et universitet fra en høyskole? Det er ikke all kunnskap som skal inn i en pensumbok, eller skrives ut på en fire timers skoleeksamen.

Høyskoler skal være mer praksisrettede, og det er derfor naturlig med en tettere kobling til arbeidslivets og dets krav. Universitetet derimot har en annen rolle: de skal ikke først og fremst dekke behovene vi allerede kjenner, men utvikle ny innsikt, utfordre etablerte sannheter og utvide rammene

heter uten behov for kritisk refleksjon eller teoretisk forankring, er det kanskje ikke en universitetsutdanning?

Selv om politikerne tar til orde for at vi trenger mer praktisk kunnskap, går utviklingen i en annen retning. I januar 2025 trådte regjeringens nye kriterier for å utnevnes til et universitet i kraft. En sentral endring er at kravet til minimum antall doktorgradsprogrammer senkes fra fire til ett. Det vil altså si at det i realiteten er antallet doktorgradstipendiater som avgjør om en institusjon er en universitetsstatus verdig, ikke kunnskapen som læres bort til bachelor- og masterstudentene. Resultatet er ikke nødvendigvis bedre utdanning, men flere institusjoner med en merkelapp de ikke fyller.

Mens politikere etterlyser mer praktisk og arbeidslivsrettet kunnskap, belønner systemet det motsatte: formell forskningsstatus, snarere enn kvalitet på utdanningen. Vi får institusjoner som prøver å være begge deler, men som risikerer å bli verken universiteter eller høyskoler.

Universitetet skal ikke bare speile arbeidsmarkedet slik det er i dag. Det skal også utfordre det, utvide det og forberede oss på en fremtid vi ennå ikke kjenner. Uten studier som avfeies som «tull», mister vi evne til å stille spørsmål som ikke nødvendigvis har noen enkle svar. Universitetet må følge samfunnets kompleksitet bestående av økt kjønns mangfold, klimautfordringer og globalisering – heller enn å underordne seg et snevert arbeidslivsperspektiv.

Dette er ikke akademia. Det er yrkesopplæring med finere navn

for hva vi forstår som relevant kunnskap.

Det kan høres idealistisk ut. Men hvis ikke universitetet skal være et sted for idealer, hva skal det da være?

Vi må tørre å skille mellom hva som hører hjemme i akademia, og hva som hører hjemme på en høyskole eller i arbeidslivet. Hvis pensum kan kokes ned til rene ferdig-

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

NYHET

Skal endre overtidsregler

Etter et hastemøte tirsdag morgen kom regjeringen med en klar beskjed til norsk arbeidsliv: Overtidsreglene for deltidsansatte må endres.

– Dette er en sak med store konsekvenser, som er under stadig utvikling, sier arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng (Ap) til NRK.

Dagens regler sier at ansatte som jobber deltid, ikke får overtidsbetalt før de har jobbet utover grensa for normal arbeidstid. Nå slår EU-domstolen fast at deltidsansatte har rett til overtid fra første time, når de jobber mer enn stillingsbrøken skulle tilsi. Dermed fører de norske reglene til forskjellsbehandling av deltidsansatte.

Regjeringen har satt ned en arbeidsgruppe som skal se på hva slags konsekvenser en lovendring kan få for norsk arbeidsliv og hvor mange som jobber deltid. Rapporten skal være ferdig innen 1. september.

ALA

Frykter lovforslag vil

UiO opplever en økning i grovt forstyrrende adferd. Nå vil de gi rektor myndighet til å bortvise studenter.

Ytringsfrihet

Tekst Tora Danielsen og Ella Jørgenvåg Svendsen
Foto Ella Jørgenvåg Svendsen

Tall fra Universitetet i Oslo (UiO) sin Sifra-rapport viser at innmeldinger av grovt forstyrrende adferd økte med 70 prosent fra 45 innmeldinger i 2023 til 74 i 2024. I 2025 var tallet 72. Nå vil UiO endre deler av Universitetet og høyskoleloven (UH-loven), som omhandler bortvisning ved denne typen oppførsel.

Forslaget kommer frem i et høringsinnspill til Kunnskapsdepartementet og innebærer at rektor, eller den rektor utpeker, gis myndighet til å bortvise studenter i opptil en måned hvis de gjentar grovt forstyrrende oppførsel etter skriftlig varsel. I høringsinnspillet har UiO trukket frem studenter som fremstår radikaliseret som et eksempel på slik adferd.

Dette har fått varsellampene til å blinke hos flere.

Å fremstå radikaliseret

UiO definerer grovt forstyrrende adferd som «bisarr, aggressiv eller plagsom oppførsel som ødelegger arbeidsmiljøet for medstudenter og tilsatte».

Bakgrunnen for UH-loven fra 2005 bemerket at denne typen adferd er sjelden, og som oftest har medisinske årsaker. UiO mener dette er en utdatert beskrivelse og ikke reflekterer problemene universitetet står overfor.

– Vi ser at det ikke lenger er snakk om et lite antall situasjoner med grovt forstyrrende adferd, men at det har vært en jevn økning de siste årene, forteller Audun Digerud, studiedirektør ved UiO.

Digerud forteller at det heller ikke bare er medisinske årsaker som ligger bak de krevende situasjonene.

– Vi opplever nå at det kan

UH-loven §12.5 om forstyrrende opptreden

- + Universiteter og høyskoler kan bortvise en student umiddelbart dersom studenten forstyrrer undervisningen eller medstudenters arbeid.
- + Dersom en student fortsetter med grovt forstyrrende oppførsel etter en skriftlig advarsel kan institusjonen bortvise studenten fra bestemte områder i inntil ett år.
- + Hvis studenten ikke respekterer bortvisningen, kan studenten utestenges fra studiet og fratas retten til å gå opp til eksamen ved alle universiteter og høyskoler i inntil ett år.
- + Ved lengre bortvisning og utestenging må avgjørelsen få to tredels flertall av styret selv eller institusjonens nemnd for studentsaker.
- + UiO foreslår å legge til en tredje reaksjonsmulighet med bortvisning fra bestemte områder i inntil én måned etter skriftlig advarsel som fattes av rektor eller den rektor bestemmer.
- + Flere høyere utdanningsinstitusjoner, inkludert som BI, Universitetet i Bergen og Høgskulen på Vestlandet støtter UiO sitt forslag.

Kilde: Lovdata

være andre og mer sammensatte årsaker til at enkeltstudenter ikke klarer å fungere adekvat i studie- og læringsmiljø.

Dokumenter Universitas har fått innsyn i viser at denne paragrafen har blitt brukt til å sende advarsel og anmodning om utestengelse på grunn av blant annet «opphold i bygg utenfor stengt tid», personangrep, rasistiske uttalelser og hatefulle ytringer.

Kortere behandlingstid

UiO ønsker også å korte ned behandlingstid for å bedre ivareta studenter og ansatte.

Med dagens lovverk må en student både ha fått skriftlig advarsel og gjentatt den grovt forstyrrende oppførselen før universitetet kan fremme en sak om bortvisning i opptil ett år. Først da kan saken vurderes i nemnda for studentsaker.

– De har møter regelmessig, men det går likevel uker mel-



OBJEKTIVITET: Karl Henrik Storhaug Reinås mener at det er viktig at sakene behandles på en mest mulig objektiv måte.

Det er viktig at folk ikke føler de må sensurere seg selv

Karl Henrik Storhaug Reinås,
PR-ansvarlig i UiOdoc

lom hvert møte. Vi ser ofte at hele situasjonen eskalerer, heller enn at man klarer å få til et godt læringsmiljø, forklarer Digerud.

UiO mener derfor at prosessen vil gå raskere hvis rektor, eller den rektor bestemmer, fatter vedtaket om en mildere bortvisning fra noen uker til en måned, og at vedtaket heller kan klages til nemnda

i etterkant.

Ramme politiske ytringer

– Denne typen saker er veldig alvorlige, både for den som blir bortvist, men også generelt for universitetet som institusjon og fellesskap, forteller Karl Henrik Storhaug Reinås.

Han er PR-ansvarlig i UiOdoc, foreningen for midlertidige an-

Flere rike studenter

Flere studenter får redusert stipend som følge av høy inntekt og formue, viser en ny analyse fra Lånekassen. Fra 2014 til 2023 har andelen økt fra 20 til 30 prosent.

Inntektsgrensen i 2025 er 224.709 kroner for de som får studiestøtte i mer enn

sju måneder. Formuesgrensen er 511.220 kroner for de som ikke er gift eller har samboer med felles barn.

– Det skal være en god balanse mellom jobb og studier, derfor blir jeg bekymret over denne utviklingen, sier forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland (Ap) i en pressemelding. Jeg sier som NSO-Sigve: Øk studiestøtta! Eller er det kanskje på tide å finne en ny hjertesak?

ALA

Første i bane rundt jorda

I høst skrev Universitas om studentsatellitten MUNIR-3 som ble sendt ut i verdensrommet fra Andøya. Nå gjøres det et nytt forsøk, denne gangen med satellitten FramSat-1, utviklet av studenter fra Orbit NTNU. Studentorganisasjonen er Norges største innenfor romteknologi.

Satellitten skal plasseres i bane rundt jorda, og skal blant annet teste en solsen-

sor fra det norske ingeniørselskapet Eidel, skriver Direktoratet for romvirksomhet i en pressemelding.

13 personer fra Orbit NTNU har tatt turen til Andøya for å se på oppskytningen, som finner sted onsdag kveld denne uka. Hvis oppskytningen er suksessfull, vil Framsat-1 være den første studentsatellitten skutt opp i bane fra norsk jord. ALA

I føre til selvsensur



FORBEDRING: Audun Digerud mener lovendringsforslaget vil bedre læringsmiljøet ved de høyere utdanningsinstitusjonene.

satte ved UiO. De er kritiske til at UiO vektlegger radikalisering og er redde for at det vil bli vanskelig å utelukke at politiske ytringer kan bli rammet.

– Vi er i et mer polarisert og geopolitisk utfordrende klima enn vi har vært før. Det kan kanskje gjøre at flere har behov for å ytre seg på en mer markant og skarp måte, sier han og legger til:

– Det er viktig at folk ikke føler de må sensurere seg selv.

Reinås frykter også at for mye makt samles hos rektor. Han etterspør en grundigere behandling av sakene enn at rektor gis fullmakt:

– Vi mener den sentrale klagenemnda kan være et alternativ, eller at man oppretter en nemnd som har ulike representanter fra ulike deler av universitetet med

også juridisk kompetanse som ser helheten, foreslår Reinås.

Kan skape frykt

Vidar Strømme er jurist og ytringsfrihetsekspert og jobber som fagdirektør i Norges institusjon for menneskerettigheter. Han sier til Universitas at regelverket ikke må åpne for unødvendig skjønn, da dette kan skape frykt.

– Det er viktig at regler som skal hindre uønskede ytringer eller handlinger ikke skrives på en måte som gjør at folk ikke tør å ytre seg.

Han kan kun uttale seg om lovendringsforslaget på generell basis, siden saken fortsatt er under behandling.

Ikke bekymret for ytringsfriheten

Siden lovendringsforslaget retter seg mot grovt forstyrrende oppførsel i undervisningssituasjoner, mener studiedirektør Digerud at det ikke vil påvirke den «alminnelige ytringsfriheten».

– Det skal være stor takhøyde for å ytre seg, og vi skal selvfølgelig verne og fremme akademiske friheter. Dette gjelder en type adferd som også knebler andres ytringsmuligheter og rettigheter.

– Hva legger dere i å fremstå radikalisert?

– Vi legger ikke noe annet i det enn det justismyndighetene legger i ordet.

Han viser til regjeringens bekymringstegn for en radikaliseringsprosess. Her nevnes blant annet intoleranse for andres meninger, hatretorikk, trusler og deltakelse på demonstrasjoner.

– Hvordan ville dette ha blitt håndhevet hvis lovforslaget hadde vært gjeldende i situasjoner som demonstrasjoner?

– Dette er ikke et forsøk på å kunne reagere overfor noen som demonstrerer på campus. Dette handler om studenter i undervisningssituasjoner som opptrer på en slik måte at det blir grovt forstyrrende for medstudenter og gjør det umulig å gjennomføre ordinær undervisning, svarer Digerud.

Tidlig i mars ble sentralbanksjefens årlige tale til studentene avbrutt av palestinedemonstranter, noe som har skapt debatt

rundt hvordan studenter bør ta i bruk ytringsfriheten sin.

– Demonstrantene brukte sin ytringsfrihet, men avbrøt hennes tale. Hvordan vil dere sikre at loven ikke tolkes slik at den begrenser demonstranternes rettigheter i slike situasjoner i praksis?

– Jeg er ikke kjent med alle detaljene og vil ikke uttale meg konkret om den saken.

Studiedirektøren understreker at lovforslaget er knyttet til undervisning, ikke bruken av ytringsfrihet på campus.

– Vi anser heller at det vil styrke UiOs muligheter til å ivareta sine studenter og deres læringsmiljø i større grad enn dagens lov gir rom for, slår han fast.

Hensyn til studenters læringsmiljø

Ifølge Digerud er det viktig å ta hensyn til de andre studentene

i undervisningssituasjonen som over lengre tid opplever at adferden ikke endrer seg, og at den er så forstyrrende at den ødelegger læringsmiljøet.

– Vi tror også dette vil være en mildere løsning også for den studenten det gjelder. Vedkommende kunne kanskje fått en annen type profesjonell hjelp i de ukene, slik at det ikke hadde blitt bygd opp til en så stor sak at det ble bortvisning på ett år.

Han forteller at videre vil forslaget fra UiO eventuelt gå gjennom en lang saksgang med flere høringsrunder i Kunnskapsdepartementet. Stortinget vil også behandle dette hvis det går til en lovendring.

– Da vil det ligge rammer og vurderinger der som vi må forholde oss til, avslutter han.

universitas@universitas.no

ARKIVFOTO: ADRIAN HEGGEM MISFJORD



DEMONSTRASJON: UiO-rektor Ragnhild Hennum i konfrontasjon med palestinedemonstranter tidligere i mars.

LEDERVALG I NSO:

Innstilt som Norges mektigste student



INNSTILT: Eva Franko Aas (27) fra Kristiania er innstilt som den neste NSO-lederen.

Av de tre kandidatene som har tatt kampen om å bli leder i Norsk studentorganisasjon (NSO), ligger én et lite steg foran.

NSO-valg

Tekst Erik Daniel Aubert og Andreas Nesbø
Foto Adrian Heggem Misfjord

I forrige ukes Universitas kunne man lese at leder for Studentunionen Kristiania, Eva Franko Aas (27), er innstilt som leder av Norsk studentorganisasjon (NSO) for kom-

mende periode. Med dette ligger hun godt til å vinne kampen mot sine motkandidater. Men det er likevel ingen garanti for suksess.

Innstilt

At valgkomiteen foreslår henne som leder, kom som en hyggelig overraskelse på Aas.

– Det ligger jo mye arbeid bak denne innstillingen, så det er veldig stas! Jeg vil gratulere alle som er innstilt, og gleder meg til å se hvordan det går på landsmøtet.

For selv om det kan være en fordel å innstilles, er Aas klar over at det er landsmøtet som velger ny leder. Og de to foregående landsmøtene har valgt å ikke følge komiteens innstilling.

– Men i år har vi en veldig flink valgkomite, som jeg har stor tillit til, så dette er virkelig et *stamp of approval*.

Ukjent gigant

Blir hun valgt til leder, har Aas særlig lyst til å synliggjøre organisasjonen for de rundt 270.000 studentene den representerer.

– Det er alt for få i den generelle studentmassen som har hørt om NSO, og som opplever at NSOs arbeid har noe å si for dem. Det vil jeg endre på.

Hun kaller det en utfordring at man skal snakke på vegne av studentene, når såpass få av dem kjenner til organisasjonen.

– Hvis folk ikke har hørt om NSO, så gjør man noe feil. Enten tar man ikke opp de rette sakene, eller så gjør man det på en måte som ikke resonnerer med dem man snakker for.

Aas forteller videre at studentpolitikere ofte kan være kjappe på å avvise saker.

– Man er veldig rask til å si «dette er ikke en studentsak, så dette skal vi ikke diskutere».

Det er skremmende få i den generelle studentmassen som har hørt om NSO

Eva Franko Aas (27), innstilt som ny leder for Norsk studentorganisasjon (NSO).

Hun bruker både internasjonal solidaritet og EU-debatt som eksempler. Samtidig kan mindre saker ta for mye fokus. Hun nevner blant annet snevre fagpolitiske saker.

– Veldig snevre studentsaker. Det er jeg litt lei av å diskutere.

Vanskelisølt virkelighetsbilde

For å lykkes med å styrke organisasjonen, fremhever Aas noen egenskaper NSO-lederen bør ha.

– Jeg tror det er veldig viktig å være tydelig og samlende for å samle både medlemslagene og studentmassen generelt. Særlig i perioden vi går inn i nå. Også er det lurt å være konstruktiv og strategisk i tillegg.

Aas mener vi går en tid i møte hvor studentene må samles for å påvirke politikere og folkeopinionen.

– De eldre ser kanskje på å det være student som å være i førstegangstjenesten. Man romantiserer det. Selv om det var tungt da man sto i det, ser man tilbake på det som sine beste år, og glemmer hvor tøft det var.

Hun trekker frem at mange ikke kjøper det virkelighetsbildet man prøver å selge inn som en av NSOs største utfordringer.

– Som at studenter har det tøft, sliter med å betale regninger, og kan ha det tøft psykisk. Da tror jeg det er ekstra viktig å stå samlet sammen som en studentbevegelse. For å få frem at det er sant.

KI-debatt på avveie

Bortsett fra viktigheten av studiestøtta, nevner Aas KI som en av sine fanesaker frem mot valget.

– Jeg er så lei av at debatten stort sett går på fusk og overvåkning under hjemmeeksamen. Man kunne tatt mer aktiv styring i debatten, og snakket om hvordan KI kan spille inn på sosial mobilitet, for eksempel.

Hun tenker for det første at KI-verktøy kan være gode midler for studenter som trenger mer oppfølging, og ikke får det hjemme fra. Men ikke minst fremhever hun at sosioøkonomisk bakgrunn spiller inn på hvem som trenger det i undervisning.

– Uten opplæring er det de ressursvake studentene som faller fra med en gang.

Aas ønsker derfor at opplæringen i KI blir mer målrettet til hvordan vi kan dra nytte av den, og kan se for seg at den får plass i læringsplanene.

– Det er også en kjempespennende KI-diskusjon om det er alt i læringsplanene vi fortsatt trenger å ha undervisning i. Hvis noe kan løses helt fint med KI: Trenger vi da å lære det?

Hun trekker frem eksamener hun har hatt i spesifikke metodeverktøy, som KI kunne løst fint i dag, og mener at man derfor kunne hevet nivået på det man lærer.

– Istedenfor å bare bruke det, kan man drøfte rundt det, og diskutere. Det er der jeg synes høyere utdanning skinner. Så jeg tror KI er et *breaking point* for høyere utdanning.

Derfor tenker Aas at NSO bør sette et tydeligere preg på debatten.

– Der har NSO kanskje i for stor grad vært reaktive, mens de burde ha vært proaktive.

De eldre ser nok på det å være student som å være i førstegangstjenesten

Eva Franko Aas (27), innstilt som ny leder for Norsk studentorganisasjon (NSO).

dersperiode med veldig bratt læringskurve. For det er jo veldig mye jeg ikke kan!

– Og du tror ikke det vil være noe problematisk?

– Nei, man har veldig god tid. Også er jeg veldig opptatt av å bruke hele arbeidsutvalget, og ikke liksom dyrke de «Norges mektigste student»-greiene.

– Hva gjør du om det blir tap i Tønsberg?
– Da feirer jeg masse også. Fest blir det jo uansett. Også begynner jeg vel enten på master eller jobb, da.

Det ville jo vært rart om jeg plutselig kjørte Frp-studentpolitikk

Susanne Max Krasa (21),
førstekandidat for A-lista



A-LISTA: Susanne Max Krasa (22) tror at politisk tilknytning ikke former studentlisten direkte.



ARKIVFOTO: SHILAN SHARI

STUDENTPARLAMENTET: Leder for Studentparlamentet Milad Rezvan (22) mener ingen av listene er partipolitiske.

STUDENTVALGET VED UIO:

Avviser partipreg

I årets studentvalg ved Universitetet i Oslo (UiO) er det kun fire lister som stiller. Ingen av listene er partipolitisk uavhengige.

Studentvalg

Tekst Helena Bekk Rustad
Foto Emilie Holtet

Fra mandag 20. april kan du stemme på en av fire lister til årets studentvalg ved UiO: A-lista, Grønn liste, Moderat liste og Venstrealliansen. Listene er dominert av kandidater fra liknende politiske partier.

Antallet lister er halvert siden valget for ett år siden, da det var åtte lister som stilte, hvor fire av dem sto uten åpenbar politisk tilknytning. Disse har valgt å ikke stille i år.

Behov for ideologisk nøytralitet

– Jeg synes jo det er synd at det er veldig få lister som stiller til valg i år.

Det sier Max Henrik Bramness-Arvidsson (26). Han stilte for Lista i studentvalget i 2025, en av listene som ikke stiller til gjenvalg.

– Mye av det som berører studentene er pragmatisk, og det er derfor synd at det ikke stiller en liste som ikke har en spesiell ideologisk forankring.

Lista ble størst i fjor. Da var deres viktigste saker automatisk begrunnelse på eksamen, bedre «dasspolitikk», samt å gjøre noe med trappen ved Georg Sverdrups hus på Blindern. Bramness-Arvidsson peker på flere grunner til at Lista ikke stilte til årets valg:

– Vi gjorde det bra i fjor, men det var noen grunnleggende problemer som gjorde at vi ikke kunne stille til valg i år. Det var et suppleringsreglement i parlamentet som gjorde at engasjementet døde litt ut for mange.

Før kunne ikke listene supplere egne rekker etter fristen for å stille til valget. I denne perioden ble dette endret slik at man kunne fylle på listene etter valget – men

ifølge Bramness-Arvidsson kom dette for sent for Lista.

På spørsmål om han tror studentenes representasjon vil bli formet av politisk tilhørighet hos listene, tror Bramness-Arvidsson at det er begrenset hvor mye politiske partier og lister har med hverandre å gjøre.

Det er synd at det ikke stiller en liste som ikke har en spesiell ideologisk forankring

Max Henrik Bramness-Arvidsson (26), tidligere kandidat for Lista

Han tror likevel det kan påvirke studentenes vilje og engasjement til å stemme.

Politisk bakgrunn, men selvstendig listearbeid

A-lista sitt hovedfokus i politikk er å forbedre studenters råd, arbeidserfaring, samt sosiale og psykisk helsetilbud. Susanne

Max Krasa (21) er førstekandidat for A-lista, en forkortelse for Arbeiderbevegelsens studentliste, samtidig som hun også representerer Arbeiderpartiet i Lillehammer. Hun tror lister med politisk forankring ikke nødvendigvis gir negative konsekvenser for velgere.

– Det har nesten alltid vært lister som har vært politisk tilknyttet. Det kan jo være en god ting, med tanke på at det kan gjøre det lettere for studenter å stemme. De kan velge ideologier de allerede kjenner seg igjen i, forklarer hun.

Hun understreker at selv om de fleste av medlemmene i A-lista har

bakgrunn fra AUF, er det ikke slik at Arbeiderpartiets politikk styrer A-lista sin.

Åpent for andre

Førstekandidat for Grønn liste og sentralstyremedlem for Grønn ungdom Skai van der Hagen (22) avviser også en formell tilknytning mellom de to rollene, selv om politikken kan være den samme. Grønn liste sentrerer politikken sin rundt miljø, med fokus på miljøvennlige avtaler, grønt campus og psykisk helse.

– Det er jo mange av de samme sakene som reflekteres i listene der hvor flere er medlem av et politisk parti. Det er også viktig å fremheve at listene er åpne for folk fra ulike partier, forklarer van der Hagen.

Hen utdyper at de viktigste sakene for studenter kan representeres uten tilknytning til en listes politiske tilhørighet.

– Hvis det er noen som ikke føler seg representert i listene som stiller, er det åpent for å lage en ny liste for å sørge for at sakene man mener er viktige kommer frem. Det er jo det som er så fint med studentpolitikken.

– Kan det oppstå konflikt mellom det man fremmer i ungdomspartiet og det man fremmer i studentlista?

– Grønn liste har jo mange av de samme verdiene som ungdomspartiet, så det er jo ikke slik at det blir en veldig sterk mismatch, svarer van der Hagen.

– Men både i lista og i ungdomspartiet er det åpent for at man kan mene ulikt om det som står i partiprogrammet.

A-listas Krasa bruker et liknende bilde:

– Du kan se på det litt som et tre: Vi har felles stamme, men man kan forgreine seg ut litt forskjellig ettersom man har forskjellig behov i de ulike stedene man er fra. Jeg kommer jo for eksempel fra AUF i Innlandet, og studentpolitikken trenger noe helt annet enn det AUF i Innlandet gjør, sier hun og legger til:

– Det ville jo vært litt rart om jeg plutselig kjørte Frp-studentpolitikk.

Studentparlamentet: Avviser partipolitikk

Leder for studentparlamentet ved UiO Milad Rezvan (22) vil ikke beskrive noen av listene ved årets studentvalg som partipolitiske. Han forteller at det ikke pleier å være mer enn seks lister som stiller.

– Jeg tror det blir feil å fremstille det på den måten. Listene omhandler heller studenter som organiserer seg innenfor hva de ser på som sine prinsipper innenfor studentpolitikken. Det virkelige gode skillet er mellom fakultetsrepresentantene og de politiske listene, sier han.

– Tror du politisk forankring kan gjøre det lettere for studenter å velge når listene kan minne om partier de kjenner igjen?

– Ja, jeg tror til syvende og sist at det er politikken de fremmer som avgjør hva folk stemmer på, avslutter lederen.

HARD DOM OVER STUDENTERS BEREDSKAPSEVNE:

– Ikke bra nok

Nye tall viser at oslostudentene er dårlig rustet for morgendagens krise. SiO mener studentene selv må ta ansvar for egenberedskapen.

Egenberedskap

Tekst Henrik Mangor Pedersen
Foto Clara Lenth-Johannesen

Regjeringen har erklært 2026 som et «totalforsvarsår». Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Forsvaret har sammen fått i oppdrag å styrke Norges evne til å forebygge og håndtere sikkerhetspolitiske kriser – både militært og sivilt.

En av grunnpilarene i totalforsvaret er befolkningens egenberedskapsevne. Derfor ber norske myndigheter nå befolkningen være forberedt på å klare seg selv i minst én uke.

Men en undersøkelse Sentio Research har gjort på vegne av Universitas tyder på at studenter i Oslo er alt annet enn godt forberedt: Kun én av tjue svarer at de har et omfattende beredskapslager, og nesten 40 prosent av studentene oppgir at de ikke har gjort noen forberedelser overhodet.

«At en så stor andel oppgir at de ikke har noe beredskapslager i det hele tatt, er ikke bra nok», skriver Tore Kamfjord, fagdirektør for egenberedskap i DSB, i en e-post til Universitas.

Det er trange kår som rår

På 18 kvadratmeter i Sogn Studentby bor Leo Matti Olkkonen Ure (21). Politistudenten er en av dem som ennå ikke har forberedt seg på et verst-tenkelig-scenario. På spørsmål om hva han har til rådighet dersom en krise faktisk skulle inntreffe, leter han mentalt gjennom skapene i leiligheten.

– Jeg har batterier, litt mat og varme klær, *that's it*.

Jeg har batterier, litt mat og varme klær, *that's it*

Leo Matti Olkkonen Ure (21), student ved Politi- og sosialvitenskapsskolen i Oslo

Ifølge Ure skyldes mangelen på beredskapslagre blant studenter trolig flere forhold. Politistudenten trekker blant annet frem naivitet og trangboddhet som mulige årsaker.

– Vi studenter er kanskje litt naive og tenker at en omfattende krise ikke vil ramme akkurat oss. Jeg tror i alle fall at en situasjon der jeg må klare meg en hel uke

Undersøkelsen fra Sentio Research

- + Undersøkelsen er gjennomført av Sentio Research på vegne av Universitas
- + Den ble gjennomført i perioden 9.–25. januar blant et tilfeldig trukket utvalg på 300 studenter ved utdanningsinstitusjoner i Oslo
- + Feilmarginene varierer fra 3,4 prosentpoeng ved verdier på 10 prosent, til 5,7 prosentpoeng ved verdier på 50 prosent

alene er urealistisk.

I likhet med mange andre studenter i hovedstaden, er Ures boplass preget av plassmangel. Hybelen han leier gjennom Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) er hva eiendomsmeglere kaller arealeffektiv. Den har alt man trenger samlet på én flate og bærer preg av et autentisk studentliv.

– Et omfattende beredskapslager krever stor lagringsplass. Mange studenter bor på små flater og har knapt plass til sine egne ting. Da blir det vanskelig. Hvor skulle jeg liksom hatt en tjueliters vanndunk her inne? spør politistudenten.

Krever tydeligere ansvarsfordeling

Leder i Norsk studentorganisasjon (NSO) Sigve Næss Røtvold (25) blir ikke bekymret da Universitas presenterer ham tallene fra undersøkelsen.

– Det er positivt at flertallet av studenter i det minste har gjort noen forberedelser. Samtidig kommer det tydelig frem at det fortsatt er for få som har forutsetningene til å gjøre noe med det. Derfor er det viktig at det iverksettes politiske tiltak for å styrke beredskapen ytterligere.

NSO-lederen etterlyser at ansvarlige myndigheter tar et større ansvar for studentene, som han mener ofte faller mellom to stoler.

– Det kan være utfordrende å vite hvem som har ansvaret. Vi trenger en tydeligere ansvarsfordeling mellom kommune, utdan-



KRITIKKVERDIG: Leo Matti Olkkonen Ure (21) i Sogn Studentby reagerer på lite beredskapsinformasjon fra SiO.

ningsinstitusjoner og studentsamskipnader. Det vil gi bedre informasjonsflyt og føre til økt bevissthet blant studentene.

Røtvold trekker også frem studentøkonomiens klamme hånd som en sannsynlig årsak til manglende beredskap. Han tror at krig og kriser kan virke fjernt for norske studenter, og derfor bli nedprioritert i et stramt budsjett.

– Studenter er en sårbar samskingsgruppe, og mange sliter allerede med å prioritere i hverdagen. Det er myndighetenes ansvar å sørge for en studiestøtte man kan leve av, og et løft i studiestøtten vil åpenbart styrke totalberedskapen, sier NSO-lederen.

Etterlyser tydeligere kommunikasjon

Med rundt 9000 studentboliger er SiO en sentral aktør i Oslos boligmarked. Likevel opplever flere beboere Universitas har snakket med lite oppfølging og tilrettelegging for beredskap fra student-

samskipnaden. En av dem er Oda Stangenes (23), som også bor i Sogn Studentby.

I den tiden vi lever i nå, bør alle styrke beredskapen

Tore Kamfjord, fagdirektør for egenberedskap i DSB

– Jeg har ikke fått noe informasjon fra SiO om hva man bør gjøre i en krisesituasjon, hverken hvor nærmeste tilfluktsrom er, eller om det finnes noen form for beredskapsløsninger. Det hadde jo vært fint med en mail i alle fall, så man vet hva man skal gjøre hvis noe skjer.

Også politistudent Ure bekrefter mangel på informasjon fra SiO.

– Jeg har ikke hørt noen ting. Det er jo litt kritikkverdig at de ikke informerer bedre, når det bor 1400 studenter bare her i student-



BEREDSKAPSLAGER: Alt er bedre enn ingenting – Leo Matti Olkkonen Ure (21) sitt matlager består av Yum Yum-nudler, proteinpulver og tomatbønner.

Studentundersøkelse

Har du et beredskapslager for å forberede deg på en krisesituasjon?



Feilmarginene varierer fra 3,4 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 5,7 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling.

Chart: Henrik Mangor Pedersen • Source: Sentio Research • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

ARKIVFOTO: SHILAN SARI



I SKVIS: NSO-leder Sigve Næss Røtvold (25) mener studentene faller mellom to stoler.

byen. De kunne jo i det minste skiltet til nærmeste bomberom.

NSO-leder Røtvold ber studentsamskipnadene rundt i landet fatte konkrete tiltak for å styrke beredskapen. Bedre informasjonsflyt og tilrettelegging av felles mat- og vannlagre der det er plassmangel, burde ikke være urimelig å forvente, mener han.

– De har ansvaret for at studenter som bor i boligene deres vet hva de skal gjøre ved en eventuell krisesituasjon. Man burde kunne forvente tydeligere kommunikasjon og organisering i en tid der beredskap er på alles lepper.

Studentenes ansvar

Administrerende direktør i SiO Andreas Eskelund skriver i en e-post til Universitas at han setter pris på at studentene løfter frem viktige spørsmål, men påpeker at studentsamskipnaden allerede informerer om beredskap gjennom flere kanaler.

«Beboerne informeres gjennom branninstruksjoner og sikkerhetsinformasjon ved innflytting, informasjon på nett og i digitale

kanaler, og varsling via SMS ved hendelser som krever umiddelbare beskjeder».

Eskelund bekrefter også at beredskap i studentboliger og øvrige SiO-tjenester er noe som tas på alvor. SiO-direktøren viser til årlige risikoanalyser, informasjonskampanjer og jevnlig øvelser.

Parallelt understreker Eskelund at ansvaret for egenberedskapen hviler på studentene selv.

«Studentene har ansvar for egenberedskap etter myndighetenes anbefalinger. Samtidig vet vi at mange bor på små areal – SiO vil derfor se nærmere på forventningene NSO og Velferdstinget har kommet med. Jeg vil uansett oppfordre studenter til å gjøre noen enkle grep uten at det skal ta stor plass eller koste mye», skriver han til Universitas.

Også Tore Kamfjord i DSB oppfordrer studenter til å ta ansvar.

«I den tiden vi lever i nå, bør alle styrke beredskapen. Ingen kan gjøre alt, men alle kan gjøre noe – også studenter med dårlig råd og lite plass».

universitas@universitas.no



FOTO: KRISTOFER SØVIK

SOGN STUDENTBY: Flere beboere etterlyser tydeligere beredskapskommunikasjon fra Studentsamskipnaden i Oslo.

STUDENTJOBB



FULL GASS: Jasmin Mutalijeva (20) elsker jobben på *maccern*. Hun vil være der det skjer.

Motedrømmen finansieres av frityr

Bak disken på McDonald's drømmer Jasmin Mutalijeva (20) om å bli motejournalist. For henne handler studielivet om å balansere pensum og stram økonomi.

Studentjobb

Tekst Mathilde Garcia de Presno
Frette
Foto Adrian Heggem Misfjord

Universitas møter Jasmin Mutalijeva (20) på Blindern. Hun kommer rett fra Kristiania hvor hun studerer journalistikk. For at Jasmin skal føle seg mer hjemme tar vi turen mot nærmeste Maccern, her skal hun nemlig rope sin nye favoritt på menyen. På veien til McDonald's Gaustad forteller Mutalijeva om hvordan det er å være student i Oslo når alt er så dyrt.

– Økonomien er stram: Leie, mat og andre utgifter krever sitt. Derfor må jeg ta meg tid til å jobbe, selv om det av og til går utover studiene, forteller hun.

– Det funker, i hvert fall for meg

For Mutalijeva er ikke det å jobbe ved siden av skolearbeidet noe nytt.

– Moren min er alenemor,

og jeg har en lillebror. På grunn av dårlig økonomi har jeg jobbet mye helt siden jeg var 15 år.

I dag er McDonald's hovedjobben, men på grunn av få skift har hun også andre jobber. I hjembyen Fredrikstad jobber journaliststudenten både i et bakeri og som renholder.

– Det funker, i hvert fall for

Jeg har hatt lyst til å kaste drikke på én

Jasmin Mutalijeva (20), student og McDonald's-ansatt

meg, fortsetter hun.

En jobbuke består av mye pendling og lite tid til overs. Hun minnes spesielt en gang hun ble ringt opp for en ekstravakt til klokken fem om morgenen, med skift i Fredrikstad både før og dagen etter.

– Det var helt forjævlig. Jeg sov lite det døgnet, forteller hun.

Universitas sjekker ut studentenes deltidsjobber

Mas, mas, mas

Mutalijeva legger ikke skjul på at det er ulemper ved å jobbe i servicebransjen. Det verste er alt maset fra kundene.

– Har du hatt lyst til å spytte i drikken til en kunde?

– Jeg har hatt lyst til å kaste drikke på én, sier hun med et smil.

Hun husker spesielt en episode som testet tålmodigheten hennes. En kunde hadde bestilt en fiskeburger, men ingenting stemte. Jasmin prøvde å rette opp feilen flere ganger, men mottok bare mer kjeft.

– Noen folk blir aldri fornøyd.

– Akkurat da fikk jeg lyst til å kaste brusen som sto på disken rett på kunden. Men jeg gjorde det selvfølgelig ikke, understreker hun.

Motejournalist med stilig uniform

Selv om hverdagen er travel og kundene av og til utfordrende, trives hun best der det skjer. Mutalijeva mener at flere kunne hatt bruk for å jobbe i servicebransjen.

– Man blir mer disiplinert, lærer å kommunisere bedre, håndtere stress og løse praktiske problemstillinger under tidspress. Erfaringer som er viktige å ha med seg videre i arbeidslivet.

– Universitetet lærer deg ikke disse tingene, legger hun til.

Hun trives godt i jobben, men hun har andre planer for fremtiden.

– Å jobbe som journalist har alltid vært drømmen. Jeg har jo lyst til å jobbe innenfor mote, så *maccern*-jobben kommer nok til å utgå etter hvert.

Som fremtidig motejournalist gir Mutalijeva uniformen hun har på seg tommel opp.

– Jeg elsker den! Spesielt liker jeg at den er ensfarget og at den er så komfortabel, smiler hun.

Fremtiden bringer masse Dobbelt cheese

– Spiser du mer *maccern* nå enn før?

– Jeg har blitt litt avhengig. Så fort jeg ikke orker å lage mat, blir det fort *maccern*, ler hun.

– Du blir ikke lei?

– Har blitt litt lei av Chicken salsa, så vurderer nesten å gå over til Dobbelt cheese.

– Anbefaler du andre å jobbe på McDonald's?

– Hundre prosent! Du møter fine mennesker og utvikler deg som person, men det er ikke for alle. Jeg tror man kan få det til å funke så lenge man jobber med de rette folkene.

Intervjuet går mot slutten og vi befinner oss nå på McDonald's Gaustad. En lett forvirret ansatt ser på Mutalijeva som sitter i full uniform. Litt nølende plasserer han et brett med én Dobbelt cheese på bordet. Den skal deles broderlig.

universitas@universitas.no

ADVARET MOT REGJERINGSFORSLAG: – Det åpner opp for maktmisbruk

Regjeringen vil skjerpe kravene som stilles for sykemeldte arbeidstakere. Jusstudent og saksbehandler i Jussbuss Isak Hagaseth Mydske (23) frykter dette vil gå hardt utover studenter.

Velferd

Tekst Max Tømmeraas-Thill
Foto Adrian Heggem Misfjord

– En praktisk konsekvens er at vi tror at folk kommer til å bli sykere. Slik beskriver jusstudent ved Universitetet i Oslo (UiO), Isak Hagaseth Mydske (23), et nytt regjeringsforslag som var på høring før jul. Forslaget gir arbeidsgivere større spillerom til å pålegge sykemeldte arbeidstakere oppgaver. Universitas møter Mydske i kontorene til Jussbuss, der han jobber som saksbehandler. Det studentdrevne rettshjelpstiltaket har nylig levert høringsvar på høringsnotatet. Sammen med andre kritikere tror de at tiltaket særlig kan ramme studenter.

Vil få flere i arbeid

Norge har et høyt sykefravær sammenlignet med andre land. Regjeringens forslag har derfor som mål å redusere sykefraværet og få flere tilbake i arbeid. Forslaget åpner for at sykemeldte kan pålegges andre arbeidsoppgaver enn det som står i arbeidsavtalen. Dermed får arbeidsgiveren makt til å stoppe sykepengene dersom arbeidstakeren nekter.

Konsekvensen vil ifølge Jussbuss være at sykemeldte ikke lenger kan peke på kontrakten sin hvis de mener de ikke er skikket til en av oppgavene arbeidsgiveren pålegger dem.

Dette er svært problematisk, mener Mydske, som i jobben i Jussbuss ofte møter sårbar gruppe som tiltaket kan ramme.

– Syke arbeidstakere kan risikere å bli beordret til å gjøre oppgaver som er utenfor deres stilling, men som er minst like belastende for dem, sier han.

Regjeringsforslaget vil dermed kunne virke mot sin hensikt og gjøre de syke arbeidstakerne enda sykere, ifølge Mydske.

Han får støtte fra nestleder i Norsk Tjenestemannslag Ung (NTL Ung) Eirin Larsen, som også er ungdomsveileder i Nav.

– Rettssikkerheten til arbeidstakeren svekkes når man går utover det som står i arbeidsavtalen, sier hun.

Studenter mer utsatt

Larsen tror studenter og unge arbeidstakere er særlig sårbare for

Hva går regjeringens forslag ut på?

- + Regjeringen har sendt på høring forslag om endringer i folketrygdløven og arbeidsmiljøloven
- + Forslaget innebærer at sykemeldte kan få plikt til å utføre annet arbeid enn det som følger av arbeidsavtalen. Brudd på plikten kan føre til stans i sykepengene
- + Forslaget er en oppfølging av avtalen om Inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen)
- + Formålet er å styrke oppfølgingen av sykemeldte og legge til rette for at flere kan være i (helt eller delvis) arbeid under sykdom, for å komme raskere tilbake i jobb
- + Sykefraværet i Norge var på 6,57 prosent i 2025, en nedgang fra rekordhøyt nivå på 6,8 i 2024
- + Norge har høyere sykefravær enn Sverige og Danmark, noe som kan forklares med ulik struktur i sykemeldingsordninger og mer langtidssykemeldinger

Kilde: regjeringen.no, NRK

forslaget. Hun peker på at studenter som kommer rett fra skolebenken ofte har dårligere kjennskap til arbeidsrettighetene sine, og dermed er spesielt utsatt.

– Unge studenter med mye studiegjeld står allerede i en økonomisk sårbar posisjon, sier hun, før hun fortsetter:

– Når arbeidsgiver får større spillerom til å true med stansing av utbetaling av sykepengene, vil de kanskje føle seg presset til å ikke ta til motmæle.

Mydske deler bekymringen.

– Studenter er ofte overrepresenterte i bransjer med lav lønn og få tariffavtaler.

Han nevner blant annet renhold, butikk, transport og helse, som noen av bransjene som vil bli



ARBEIDSRETT: Isak Hagaseth Mydske (23) frykter at lovforslaget åpner opp for maktmisbruk mot svakstilte arbeidstakere.

hardest rammet.

– Det er dermed sektorene hvor studenter jobber som kommer til å bli mest utsatte.

Må til Nav ved konflikt

Når arbeidstakere ikke lenger kan henvise til arbeidskontrakten sin, vil de måtte gå til Nav hvis de mener at arbeidsgiveren er urimelig.

– Da er man inne i papirmølla, illustrerer Mydske.

– Våre klienter er ofte ganske svake grupper i samfunnet. Mange sliter med å skjønne språket Nav bruker, eller i det hele tatt prosedyrene, sier han.

– Ofte vil det også bli veldig lang ventetid.

I tillegg mener Mydske at terskelen for hva Nav vil anse som

ver blir forskjøvet ifølge Mydske.

– Det åpner opp for maktmisbruk, sier han. Maktforholdet blir skjøvet enda mer i arbeidsgivers favør.

Regjeringen: Vil styrke oppfølgingen

Lovforslaget kommer som en oppfølging av avtalen om Inkluderende Arbeidsliv (IA). Statssekretær i Arbeids- og inkluderingsdepartementet Edvin Søvik (Ap) skriver til Universitas at lovforslaget opprettholder en god balanse mellom arbeidsgiver og arbeidstaker.

«Det stiller tydeligere krav både til arbeidsgivere og sykemeldte, slik at vi kan få ned sykefraværet» skriver Søvik.

Edvin Søvik (Ap),
statssekretær i Arbeids- og inkluderingsdepartementet

urimelig, er høy.

– Det mange arbeidstakere sitter igjen med, er at arbeidsgiver bestemmer, uttrykker han.

Dette fører til at maktbalansen mellom arbeidstaker og arbeidsgi-

ker at det er flere positive sider ved høringsnotatet som lovforslaget inngår i.

– Det er for eksempel en del endringer i regelverket som gjør det mer forståelig og tydelig hva som er pliktene til arbeidstaker.

LO sier klart nei

Første nestleder i Landsorganisasjonen (LO) Henriette Jevnaker stiller seg også kritisk til forslaget.

«Vi motsetter oss selvsagt ikke at den ansatte frivillig ønsker å gjøre andre oppgaver, men det kan ikke være en plikt» skriver Jevnaker til Universitas.

Maktforholdet blir skjøvet enda mer i arbeidsgivers favør

Isak Hagaseth Mydske (23),
jusstudent og saksbehandler i Jussbuss

«Usikkerhet rundt arbeidsoppgaver og økonomi vil ikke bidra til at folk kommer seg raskere og friske tilbake på jobb.»

Jevnaker presiserer også viktigheten av et trygt arbeidsliv for studenter, som ofte jobber ved siden av studiene

«Unge står i startgropa, og da er det ekstra viktig at det arbeidslivet som tar imot studentene er trygt og godt,» skriver hun.

– Et arbeidsliv som passer for alle

På spørsmål om han har et motforslag til regjeringsforslaget for å senke sykefraværet, er jusstudent Mydske tydelig.

– Jeg tenker at man må tydeliggjøre arbeidsgivers plikt for tilrettelegging for svake arbeidstakere. Plikten for tilrettelegging er enklere å hevde at man følger enn den er å faktisk følge opp.

Videre mener Mydske man må stille realistiske krav:

– Vi må anerkjenne at hvis vi skal ha plass til alle i arbeidslivet, så må vi lage et arbeidsliv som passer for alle, og ikke et som har umulige, uoppnåelige krav, avslutter han.

Fristen for høringsvar var 15. mars, og dermed går departementet nå inn i behandlingsfasen av tilsvarene. Det gjenstår å se om forslaget slik det står i høringen vil bli vedtatt.

PRIORITERINGER: Ada Margrethe Siem (26) mener NSO må prioritere mer aktivitet utenfor Oslo.



NSO-VALG:

BEDRE INNSIKT: Vilde Sirma-Tellefsen Hveem (24) mener bred geografisk sammensetning gir bedre innsikt i studenters hverdag.



FOTO: PRIVAT

Foreslår fem av seks fra Oslo

Alle unntatt én kandidat innstilt til NSOs nye arbeidsutvalg er fra Oslo. Det reiser spørsmål om rekruttering, representasjon og om hele Student-Norge blir hørt.

NSO-landsmøtet

Tekst Anne Marie Torbjørnsdal
Foto Emilie Holtet

I april velges det nytt arbeidsutvalg som er ansvarlig for den daglige driften av Norsk studentorganisasjon (NSO). Organisasjonen representerer nesten 270.000 norske studenter over hele landet. Av valgkomiteens seks innstilte kandidater kommer fem av dem fra universiteter og høyskoler i Oslo. Det har skapt reaksjoner.

– NSO skal representere alle studentene i Norge. Da er det jo litt problematisk hvis du har et arbeidsutvalg der alle er fra Oslo.

Det sier Knut Solvig (25), leder av studentorganisasjonen Stor ved Universitetet i Stavanger (UiS). Han representerer rundt 13.000 studenter ved UiS.

Få kandidater

Den endelige sammensetningen av arbeidsutvalget avgjøres av 181 delegatene fra hele landet under landsmøtet 10.–12. april. Kun 13 personer stilte til seks ledige verv, i en organisasjon som har 34 medlemslag rundt om i landet.

Ni av de 13 kandidatene kommer fra Østlandet. Det har fått flere til å stille spørsmål ved om NSO har et rekrutteringsproblem – og om organisasjonen i praksis klarer å representere hele Student-Norge.

– Da har du ikke det perspektivet på hvordan det er på utsida av

Oslo-gryta, mener Solvig.

Han bemerker at NSO også tidligere har fått kritikk for å være Oslo-sentrert, og for å fokusere på institusjonene som befinner seg der.

Isolasjon og isbjørner

Leder for Studentparlamentet ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT) Vilde Sirma-Tellefsen Hveem (24) deler bekymringene til Solvig. Hun representerer rundt 14.000 studenter – fra Mo i Rana i sør, til Svalbard i nord og Kirkenes i øst.

Hveem mener at en bred geografisk sammensetning gir bedre

grad involvere medlemslagene for å sikre at ulike perspektiver blir ivarettatt, mener UiT-studenten.

– Man må ha den grasrotforankringa.

Solvig fra UiS understreker verdien av å ha erfaring med ledelse av institusjoner campus spredt over større områder.

– Det er fint å få folk inn i arbeidsutvalget som kommer fra flercampusinstitusjoner, fordi det har en stor verdi å vite hvordan du drifter en organisasjon med veldig spredt representasjon, sier han og legger til:

– NSO er jo på mange måter en veldig stor flercampusinstitusjon.

lemslag.

En kandidat som tar til orde for at NSO må bli bedre til å nå ut til alle sine 34 medlemslag, er lederkandidat Ada Margrethe Siem (26), som ikke er blant de innstilte. Hun er i dag øverste tillitsvalgte ved Universitetet i Sørøst-Norge.

I et intervju med Universitas tidligere i mars sa hun at hun ønsker å gjøre organisasjonen mer tilgjengelig og styrke oppfølgingen av desentraliserte lokallag.

På spørsmål om hvordan dette kan gjennomføres, peker hun på behovet for å prioritere mer aktivitet utenfor Oslo. Hun er kritisk til budsjettkutt som begrenser slik virksomhet, og mener NSO heller bør omprioritere ressursene.

– Jeg har tidligere stemt for å for eksempel øke medlemskontingenten som gjør at vi får mer penger inn, og som igjen gjør at vi kan ha aktiviteter utenfor Oslo.

Siem mener i likhet med de to andre studentlederne at det er en klar styrke å ha erfaring fra institusjoner utenfor Oslo, og trekker frem bredden i egen bakgrunn:

– Jeg sitter til hverdags med utrolig komplekse og varierte problemstillinger. Vi har campus i Rauland, som er ei fjellbygd der man driver med tradisjonskunst, og så har vi campus i Drammen, som er et storbycampus – alt fra storby- og småbyproblematikk til konkrete

studentspørsmål.

«Krever langsiktig arbeid»

Det er nedfelt i vedtektene til NSO at valgkomiteen skal ta hensyn til geografisk spredning i sin innstil-

FOTO: PRIVAT



ERFARING: Knut Solvig (25) tror arbeidsutvalget tjener på erfaringer fra institusjoner andre steder i landet.

Du har ikke det perspektivet på hvordan det er på utsida av Oslo-gryta

Knut Solvig (25), leder av studentorganisasjonen Stor ved UiS

innsikt i hvordan studenthverdagen varierer i ulike deler av landet. Hun bemerker at studenter utenfor Oslo har andre erfaringer og utfordringer, og at disse kan bli oversett hvis arbeidsutvalget er for Oslo-dominert.

– Hvis man er født og oppvokst i Oslo og studerer i Oslo-området, har man ikke den samme forståelsen for hvordan studenter har det i distriktet.

Hun nevner eksempler som virker fjernt for Oslo-beboere:

– Vi har jo tilfeller hvor studentene våre er totalt isolert på Svalbard – du vet ikke når neste båt kommer med forsyninger med mat.

– Også har du jo isbjørner og sånne ting, legger hun til.

Dersom arbeidsutvalget blir for Oslo-sentrert, må man i større

– Når ikke ut til alle

Studentlederne mener at den lave representasjonen fra resten av landet kan henge sammen med terskelen ved å måtte flytte langt for et ettårig verv.

– Det er jo et poeng at hvis du er fra Oslo og studerer i Oslo, så er det enklere å ta et verv i NSO. Det

Man må ha den grasrotforankringa

Vilde Sirma-Tellefsen Hveem (24), leder for Studentparlamentet ved UiT

er mer tiltak hvis du bor en annen plass og må flytte, sier Solvig.

Ifølge Hveem kan det også henge sammen med NSOs rekruttering:

– Jeg tror også det handler om at NSO ikke når ut til alle 34 med-

ling. Ifølge leder i valgkomiteen Kaja Ingdal Hovdenak har dette vært en del av helhetsvurderingen, men ikke avgjørende. «Kompetanse, erfaring, samarbeidsevne og hvordan kandidatene utfyller hverandre som team» har veid tyngst, skriver hun i en e-post til Universitas.

Hun viser også til aktiv rekruttering gjennom oppsøkende arbeid, og understreker at bredde i bakgrunn og perspektiver har vært viktig. Samtidig erkjenner hun at fordelingen kunne vært bedre: «Vi skulle selvsagt gjerne sett bredere geografisk fordeling [...] det krever langsiktig arbeid».

Hit drar du for den bes

Våren er på gløtt og uteserveringene fylles med øltørste nordmenn. Men hvor er den beste utepilsen? Vi har svaret.

Utepils

Tekst Karl Josef Georgsen
Foto Clara Lenth-Johannesen

Utepils-sesongen er offisielt i gang. Kalendren viser mars, sola titter frem i mer enn en halvtime om gangen – og det er nok til at Oslos innbyggere iklar seg ekstra varme votter, luer og skjerf for å sitte på uteservering.

For studenter betyr våren også eksamensperiode. Da gjelder det å følge rådet Universitas fikk i 2024 av helse- og jobbcoach Kristine Bull-Engelstad:

– Trenger du en pause, så skal du ta en pause.

For oss betyr det fort en utepils. Men ikke alle uteserveringer er like, og vi har laget en liste over våre favorittsteder for en utepils i byen.

Sliten etter en lang dag på Blindern?

Fortvil ikke! Vi har stedet for deg. Eckers ligger vis-à-vis trikkeholdeplassen John Colletts plass ved Blindern. Her er det en relativt stor uteservering med en fantastisk solvegg.

På Eckers er det ikke bare ølservering og gode solforhold, de har også mye god mat. På menyen er blant annet toast, sandwicher og salater – noe for alle og enhver. En Universitas-journalist anbefaler tunfisktoast.

Det er best å rusle bort til Eckers rundt klokken 15, for solen forsvinner dessverre bak Blinderns bygninger i 17-tiden. Og hvis du er en av dem som ennå er rasende over at trikken ikke går lenger enn til John Colletts, er det altså kort vei for å slukke sorgen.

Ølpris: 0,5 Isbjørn til 106 kroner.
Terningkast: 5
Adresse: Vestgrensa 2

Regnbueøl

London Pub & Club omtaler seg selv som «det skeive hovedkvarteret i Oslo siden 1979». Og etter at konkurrenten Elsker gikk konkurs, er det få som utfordrer den tittelen. Her får du litt av alt. I kjelleren finner du en brun bar med jukebox og biljardbord. I etasje over finner du flere dansegulv. Vi er selvsagt her for utepilsen, men hvis det blir litt mange øl på uteserveringen, går det med andre ord an å ta seg en helaften her.

Per nå er uteserveringen kun åpen fredag og lørdag, men den billige ølen gjør turen mer enn verdt det. Sola har en tendens til å forsvinne mellom bygningene,



KUNSTBAR: På Art Bar på Rodeløkka er det gode solforhold. Her kan du for eksempel nyte en valgfri enhet mens du leser en bok.

men ser du ned på bakken så finner du en regnbue å trøste deg med når sola forsvinner. Men bare pass på tidspunktet, fordi prisen på ølen øker klokken 20. Og igjen klokken 23. Hva prisen blir etter klokken 23, klarte ingen av bartenderne å svare på – men vi anbefaler deg å ta turen for å finne ut av det selv, likevel.

Ølpris: 0,5l Ringnes til 68 kroner frem til klokken 20, så 98 kroner for halvliteren.
Terningskast: 3
Adresse: C. J. Hambros plass 5

Basic bitch-pils

Julia Eikeland (25) fra Arbeiderpartiet sa i et intervju med Universitas at hun er en selverklært *basic bitch*. Hun velger selvsagt å drikke ølen sin på Los Tacos over baren Rouleur, sier hun i intervjuet.

Hvis du også er *basic*, kan du ta turen din til en av flere Los Tacos-filialer i byen. Ifølge nettsiden deres er det hele 13 Los Tacos i hovedstaden, så noe må de jo ha gjort riktig. Vi anbefaler å ta turen til Los Tacos Grünerløkka, fordi den gode prisen på øl forsvinner etter klokken 20. Men da er det bare å vandre nedover «stripa» for å ta sin neste øl. For eksempel ligger Bar Boca og vin- og matbaren Fat City like ved.

Ølpris: 0,5l Hansa for 58 kroner frem til 20, så 98 kroner halvliteren
Terningskast: 5

Adresse: Seilduksgata 17

Hvis du ikke er loco for Los Tacos ...

... kan du heller dra til Parkteateret midt på Grünerløkka, med utsikt over Olaf Ryes plass. Stedet som en gang huset Norges første kino, åpnet i 1907. Det verneverdige inngangspartiet står fortsatt, og uteområdet er perfekt plassert, med sol langt ut på ettermiddagen, selv så tidlig om våren som nå.

Beliggenheten er så sentral som den kan bli, og det merkes. Dette er et populært sted for alle mulige folk i alle aldre. Likevel holder halvliteren seg overraskende rimelig. De har også en god matmeny, sånn at det ikke bare er øltørsten som slukkes. Her kan du med andre ord bli sittende en stund!

Ølpris: 0,5l til 106 kroner
Terningkast: 6
Adresse: Olaf Ryes plass 11

Turist-baren

Søker du deg etter litt liv og røre og et solid innslag av nordmenn på Norgesferie eller andre turister i Oslo – da er Oslo Street Food stedet for deg. Stemningen kan bli ganske høy, og terskelen er lav for å havne i samtale med sidemannen. Det er også et av få steder hvor du faktisk hører musikken.

Her får du øl til en grei pris, fine uteområder og varmelamper som faktisk funker, med nesten litt for mange valgmuligheter når det kommer til (overpriset) mat.

Ølpris: 0,5l Aas for 112kr
Terningkast: 4
Adresse: Torggata 16b

Baren for people watching

Ta T-banen til Grønland, velg den kjedeligste utgangen (du vet hvilken) og gå til du plutselig står under broa mot Bjørvika. Se til venstre og der ligger den: Bobs pub. En liten brun bar hvor du aldri vet hvem du møter, eller hvorfor du selv endte opp der. Inne er et lunt og koselig krypinn, men det er selvsagt ute du vil sitte. Treffer du riktig tidspunkt på dagen, er dette et overraskende bra sted for utepils.

Da vi var der, hang den ene varmelampen i en tynn snor fra en halvt nedslått parasoll, så ikke nyt pilsen der. Men ellers – veldig koselig! Bobs er et perfekt sted for *people watching*, og med en av de billigere halvliterne på listen er det lett å bli sittende litt lenger enn planlagt.

Ølpris: 0,5l Ringnes for 92 kroner
Terningkast: 3
Adresse: Grønland 3

Her kan du renne inn

Du skal lete lenge før du finner en brunere nabolagsbar enn Rendezvous Bar & Biljard, bedre kjent som Gamle Renna. Navnet sier alt. Det første som slår deg når du kommer inn er lukter av historie – også kjent som kjederyking – og lett inntengt luft.

Til tross for dette er stemningen overraskende behagelig. Men vi er ikke her for inneområdet. Uteserveringen ligner en liten og frodig bakgård.

Når Universitas besøker Renna i mars, er ikke uteserveringen på sitt beste. Men det er ikke noe en billig øl ikke kan redde. Samtidig er det også litt urettferdig å dømme uteserveringen i starten av mars – det blir sannsynligvis enda bedre når gradestokken viser enda høyere grader. Uteserveringen byr ikke på de beste solforholdene, men sjarmen og ølprisene gjør opp for dette.

Ølpris: 0,5l Frydenlund for 74kr
Terningkast: 3
Adresse: Trondheimsveien 187

Mesterlig størrelse på uteservering

Mastermind tar dobbelt gull: størst uteservering og billigst øl. Her sitter du med utsikt mot det vakre og noe omstridte Barcode. Synes du byggene er katastrofale, så fortvil ikke. Utsikten brytes nemlig opp av Oslo S. Eller, mer presist togsjennene som leder inn mot Oslos perle 200 meter lenger bort.

Men glem arkitektur. Det er ikke derfor du er her. På ettermiddagen får du sol i flere timer, god stemning og masse plass. Og skulde temperaturen svikte, trenger du bare trekke inn, her er det nemlig like stort inne som ute.



te utepilsen



PILS I PARKEN: Men ikke helt. Parkteateret er en populær plass for oslofolk når solen titter frem.

Ølpris: 0,4l Hansa for 55 kroner
Terningkast: 5
Adresse: Schweigaards gate 17

Haien kommer!
Dette skal tross alt være en guide for alle, og det er tydeligvis også noen som liker å drikke øl i Bjørvika. Så våger du deg enda nærmere Barco-de enn Mastermind, er baren Hammerhai stedet for deg. Vi har kryssset togsinnene og sitter nå med en vidstrakt utsikt over Oslofjorden.

Hammerhai har kanskje ikke arealet til Mastermind, men tar det igjen med møblement og omgivelser. Her føles alt litt mer gjennomført. Vi vet at dette ikke

er den billigste ølen. Hammerhai tar nemlig førsteplass for denne listens dyreste øl.

Ølpris: 0,4l Frydenlund for 114 kroner
Terningkast: 4
Adresse: Operagata 77

Kunstnerisk kodeord kan (kanskje) gi billig pils
Rett ved siden av Michelin-restauranten Hot Shop finner du en fargerik, varm og koselig bar, med like gode uteområder. Baren ligger på kunstneriske Rodeløkka, hvor mang en kjendis velger å kal- le hjemme. Dette speiles i barens

lett pretensjøs, men sjarmerende atmosfære.

Liker du å lese bøker? Liker du at folk ser du leser bøker? Da er Art bar stedet for deg. Ryktene sier også at hvis du er kunstner og spør om en «kunstnerøl», så kan det være mulig å få en liten rabatt. Her er det bare å lyve i vei for billig øl! Men dette er dessverre ikke noe Universitas kan bekrefte eller avkreft, så lykke til med det.

Ølpris: 0,5l Frydenlund for 117 kroner
Terningkast: 5
Adresse: Københavgata 18

universitas@universitas.no

BASIC: Vær en basic bitch og drikk øl på Los Tacos.



ANNONSE:

Tilbudsguiden

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET

10 uker for 10 kroner

Deretter 50 % studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Dagsavisen

50% studentrabatt på Dagsavisen!

Kr 150,- per måned

STUDENTBOLIG

ANKER STUDENTBOLIG

På leting etter et nytt hjem?

www.ankerstudentbolig.no

MUSEUM

Nasjonalmuseet

Utstillinger • Arrangementer
Åpninger • Klubbkveld • Bibliotek
Foredrag • Samtaler

Student under 30 år: 120,-
Medlem U25: 349,-

Astrup Fearnley Museet

U25-medlemskap 190,-
Studentbillett 100,-
Under 20 Gratis

HÅRFJERNING - LASER

OSLO LASERKLINIKK

STUDENTRABATT – Hver time, hele året!

Profesjonelle hud- og laserbehandlinger utført av lege og helsepersonell med 20+ års erfaring.

Behandlinger: Laser hårfjerning, Pigmentflekker & blodkar, Akne & aknearr, Hudforynelse, Alle typer injeksjoner, Fjerning av føflekker, fettkuler og andre utvekster, Fjerning av uønskede tatoveringer

🎓 Egne studentpriser + ekstra rabatt på flere behandlinger!

Trygt, moderne og prisvennlig – midt i Oslo.

📍 Hegdehaugsveien 1, 0352 Oslo
www.oslolaserklinikk.no
☎ 473 75 218

KLATRESENTER

STUDIEONSDAG
KOMBINER KLATRING OG STUDERING!

OSLO KLATRESENTER SKULLERUD

VI HAR STUDENTRABATT!

STUDIER I OSLO, MEN BOR LITT UTENFOR BYEN?

TRIADEN LØRENSKOG

VI HAR STUDENTPRISER

HELSE

Myoklinikken
Tjorshov | Lille Grensen

Scan og få rabatt

Fysisk behandling
Som student får du 40% avslag på første time og 10% på oppfølgende konsultasjoner.
Benytt kodeord "Student" ved bestilling.

Dr. Dropin
Fysikalske

Fysioterapeut og kiropraktor med studentrabatt

Vi hjelper deg med alle typer muskel- og leddplager.

- Hjelp mot stiv nakke og hodepine etter lange leddager
- Behandling av ryggplager knyttet til mye sitting eller tunge løft
- Lindring av skulder- og spenningsplager fra PC-arbeid og studier

Se ledige timer

15% studentrabatt ved fremvisning av studentbevis ved oppmøte

drdropin.no/fysikalsk | 24 07 70 13

UNIVERSITAS I NEPAL

Utenriksredaktør: Jens Bryhn Erlandsen
jensbryhnerlandsen@gmail.com 413 39 145



TUNG FORTID: Uniformen på fanget til Chand bærer vitne om et traumatisk kapittel i livet.

FRA TIKTOK TIL UKRAINA: Rekruttert til den russiske fronten

Nepalske Arjun Kumar Chand (26) så en video på Tiktok. Den skulle endre livet hans totalt.

Krigen i Ukraina

Tekst Selma Stephansen og Nora Dingstad
Foto Shilan Sari
Oversetter Sarita Singh

«Russere sover. Ukrainere sover ikke, de dreper». Det er den eneste setningen på engelsk som Arjun Kumar Chand (26) så vidt forstår.

Det er september 2023. I en skog i Ukraina, noen kilometer fra grensen til Russland, sitter Chand i en bunker.

I en skog i Ukraina, noen kilometer fra grensen til Russland, sitter han i en bunker. Med ham er elleve andre unge menn. Flere av dem fløy han sammen med fra Nepal.

Han hører lyden av bomber og setninger på russisk han ikke forstår.

I den bekmørke bunkeren sitter de ferske soldatene og hulker. Det var ikke dette de hadde sett for seg.

– Jeg blir på gråten når jeg snakker om det, jeg var så redd, forteller Chand.

Han er en av tusenvis av utenlandske statsborgere som har vervet seg til den russiske hæren.

En barndomsdrøm

To og et halvt år senere møter Universitas ham i Katmandu. Etter 18 måneder i det russiske militæret, sitter Chand igjen med arr, vonde minner og en million norske kroner.

Som barn drev Chand med karate. Ved siden av mange timer med trening, var hans store drøm å bli med i Gurkhabrigaden – en brigade i det britiske forsvaret som siden 1800-tallet har rekruttert soldater fra Nepal.

Brigaden har i generasjoner hatt status og ære i det nepalske samfunnet. Både statsborgerskap og gode lønninger blir lovet til nepalske borgere som lengter etter et liv med bedre muligheter. For Chand var motivasjonen et ønske om et liv i luksus.

– Alt jeg ville var å kle meg i militæruniform. Det ville bety at jeg ble en av de utvalgte. At jeg ville få et lykkelig liv.

Brigaden har harde opptakskrav, og bare et fåtall av søkerne får plass.

I flere år prøvde Chand å komme seg gjennom det trange nåløyet. Han tok opp lån for å få ordentlig trening.

Brigaden tar kun inn nepalere mellom 18 og 21 år. Da han ble for gammel, forfalsket han fødselsattesten sin for å prøve igjen, innrømmer han, men uten hell.

Så dukket det opp en video på Tiktok.

– Russerne er gale

På skjermen så Chand stolte nepalske menn i russisk militæruniform. De hadde lønninger på opp mot seksti tusen norske kroner i måneden.

Etter å ha tjenestegjort fikk de og hele familien russisk statsborgerskap, ifølge videoen.

– På dette tidspunktet var alt jeg klarte å tenke på at jeg ville jobbe i forsvaret. Uansett hva, forklarer han.

Uten å si noe til familien sin, bestemte han seg for å oppsøke den russiske ambassaden.

Med turist- eller studentvisum fikk han reise til Moskva, der han kunne melde seg til den russiske hæren. Han var ikke den eneste som tenkte slik i Nepal, hevder han.

Jeg trodde ikke det var én prosent sjanse for at jeg skulle overleve

Arjun Kumar Chand (26)

– Utenfor den russiske ambassaden i Katmandu stod 200 unge menn i kø.

Noen uker senere satt Chand med fetteren sin og tretti andre nepalske menn på et fly på vei til Moskva.

– Det føltes som om jeg endelig hadde oppfylt barndomsdrømmen min. Da jeg tok det første bildet av meg selv i uniformen min, var jeg utelukkende lykkelig.

Tilbake i Katmandu er Chand tydelig på hvor han står.

– Jeg har alltid støttet Ukraina i denne krigen. Russerne er gale.

– Å ta andres land er ikke rettferdig. Å angripe andre er ikke rettferdig. Russland har allerede så mye. Det er ingen grunn til at de skal ha mer.

– Hvordan endte du da med å kjempe for Russland, når du ikke likte det de gjorde?

– Da jeg vervet meg til det russiske forsvaret, ble jeg fortalt at krigen var i ferd med å ta slutt. Det var det som ble sagt i nyhetene. Mitt inntrykk var at jeg skulle ha en fredelig tjeneste, ikke delta i en aktiv krig.

Kjente risikoen

Chands inntrykk skulle vise seg å være feil.

Treningen han trodde kom til å vare i seks til syv måneder, varte i knapt en uke.

– Vi var en gruppe på 58 nepalere. I tillegg var det menn fra



GLANSBILDE: På sosiale medier viste Chand kun visse sider av livet i krigssonen.



FOTO: PRIVAT

VENNER: Chand knyttet nære bånd til de andre nepalske soldatene. Mannen til venstre ble drept ved fronten.

UNIVERSITAS I NEPAL

Utenriksredaktør: Jens Bryhn Erlandsen
jensbryhnerlandsen@gmail.com 413 39 145

BARNDOMSDRØM: Som barn lærte Chand (i midten) at militæret betød ære og stolthet.

India, Bhutan, Cuba og Afrika, forteller Chand.

I fire timer om dagen lærte mennene livredning, forsvar og angrepsteknikker. De hadde opplæring i droner og våpen.

Deretter fikk de en firesiders kontrakt på russisk. Chand brukte Google Translate for å oversette.

«Du er fullt ansvarlig for dine handlinger. Du kjenner risikoene involvert, og deltar av egen vilje, uten press fra andre», lød kontrakten ifølge Chand. Universitas har ikke sett denne kontrakten.

Lønnen var på 18 tusen kroner i måneden, forteller Chand. I tillegg kom en bonus dersom man ble skutt. Han signerte.

– På dette tidspunktet var jeg allerede så dypt inne i det. Alt jeg ville var å oppfylle drømmen min.

gere fra Afrika, Cuba og Sør- og Sentral-Asia til å delta i krigen i Ukraina.

Deres rapporter har vist at Russland aktivt rekrutterer individer fra lavinntektsområder gjennom sosiale medier, med løfter om arbeid, utdanning eller statsborgerskap.

Men tallene spriker. EU anslår at rundt 18.000 mennesker fra 128 land er rekruttert til krigføring i Russland. Ifølge CNN har Russland rekruttert 15.000 menn bare fra Nepal.

Nepalske myndigheter oppga i 2023 at tallet er på mellom 150 og 200 personer, og ba Russland sende nepalske soldater tilbake.

Russland tar i bruk soldater fra andre land for å unngå å mobilisere egen befolkning, ifølge Dansk

Kulene fløy. Folk mistet kroppsdeler. Armer, ben, noen hodet av skuldrene

Arjun Kumar Chand (26)

Et par valgte å ikke signere, hevder han. De som skrev under, ble satt i en buss, uten vinduer og uten lys.

I 48 timer satt mennene i den mørklagte bussen. Skulle de ut på do, fikk de beskjed om å holde utkikk etter lys på himmelen.

Bussen kjørte dem rett til frontlinjen.

Erklærer det menneskehandel

Ifølge EU rekrutterer Russland tusenvis av utenlandske statsbor-

gare fra Afrika, Cuba og Sør- og Sentral-Asia til å delta i krigen i Ukraina.

Institut for Internationale Studier. De påpeker at dette er en økende trend.

Et nesten enstemmig Europaparlament erklærte i mars i år at Russlands rekruttering av utenlandske krigere regnes som menneskehandel.

De krever blant annet at sosiale medieplattformer fjerner jobban-



LIDENSKAP: Chand har drevet med karate siden han var seks år gammel. Tilbake i Nepal bruker han tiden som karatetrener for barn.

– Som en film

– Jeg trodde ikke det var én prosent sjanse for at jeg skulle overleve, forteller Chand om da han satt i bunkeren den første dagen ved frontlinjen. Hvor han var, viste han ikke. Hva som ventet ham, turte han ikke å tenke på.

I et og et halvt år kriget Chand ved frontlinjen i Ukraina.

Hverdagen bestod av femten dager på vakt, og så to timer pause, forklarer han. I løpet av de to timene, ble de kjørt til russisk-okkuperte byer. I forlatte hjem fikk de dusje og ringe familien om det var mulig å få tak i nett.

– Det var akkurat som du ser på film, forteller Chand om frontlinjen.

– Mennesker rundt meg døde som fluer. Kulene fløy. Folk mistet kroppsdeler. Armer, ben, noen hodet av skuldrene.

Chand beskriver følelsen av å alltid måtte være på vakt.

– Det eneste som gikk gjennom hodet mitt var å redde meg selv. «Jeg må være smart. Selv med blo-

det som flyter rundt meg, kan jeg ikke la det distrahere meg. Uansett hva det måtte koste, skal jeg overleve det her», tenkte jeg.

Ifølge Chand lignet situasjonen et anarki. Løslatte fanger vandret fritt rundt i gatene. Oppstod det krangler eller uenigheter, var pistolen den vanlige løsningen.

– I en av gruppene var det en russer som skjøt sin egen kommandør. Om noen var sinte kunne de drepe, og det fikk ingen konsekvenser, hevder Chand.

Å bli skutt var en pause

En dag, seks måneder inn i Chands opphold, må gruppen trekke seg tilbake raskt. De er under angrep av ukrainerne.

Tilbake i bunkeren kjenner han at det brenner på siden av kroppen. En kule har truffet ham i hofta.

På sykehuset får han for første gang vite navnet på byen han er i. Tokmak, en by mellom Mariupol og Zaporizjzja, syd i Ukraina.

Å bli skutt i krigssonen beskri-

ver han som en pause. Å ligge med skuddskader på sykehus var bedre enn fronten.

Med tilgang på nett ser Chand i nepalske medier at fetteren han reiste til Russland med er drept i krigen. De har ikke sett hverandre siden treningen i Moskva.

– Jeg kjente på en voldsom skyldfølelse. Det var jeg som hadde tatt ham med for å dø, sier Chand.

Alt han ønsket var at Ukraina skulle overgi seg.

– Jeg syntes synd på dem. Både for min del og for deres egen del, ville jeg at de skulle gi seg.

Etter en måned sendes han tilbake til fronten.

– Hadde du noe valg om å dra?

– Nei. Jeg måtte tilbake. Hvordan kunne jeg rømme derfra? Det var sikkerhetsposter overalt, sier han.

– Som å sende dem til døden

Det verste for Chand var ikke å bli skutt, men valgene han ble tvunget til å ta. Fordi han kunne noe

engelsk, ble han forfremmet til leder for sin gruppe av utenlandske soldater.

Det innebar å hver uke velge ut seks menn som skulle sendes fremst.

– Det var som å sende dem inn i døden, sier Chand.

Han beskriver et spesielt minne som det verste han opplevde i Ukraina.

En dag ble han nødt til å velge ut en av sine nærmeste nepalske venner. Han husker fremdeles synet av kompisen som blir truffet. Kraften fra skuddene kastet ham inn i et tre.

Chand løp frem og bar han tilbake.

– Hele venstresiden av ham var dekket av blod. Han spurte om jeg hadde vann, for han var så tørst. Men jeg hadde ingenting. «Tiss i munnen min», sa han. Like etterpå døde han i armene mine.

For Chand er skyldfølelsen etter hendelsen det verste.

– Jeg har ikke klart å gråte, ikke en gang snakke om det. Å gråte hadde ikke hjulpet. Han døde i armene mine. Hvordan skal jeg reagere på det?

Det var vanskelig å gi slipp på sin egen moral da han var i Ukraina, forteller han.

– Jeg måtte legge alle følelsene mine til side. Jeg var i krig.

– Ble du tvunget til å drepe noen?

– Jeg ble ikke tvunget, jeg måtte holde meg i live.

– Drepte du noen?

– Det vil jeg ikke svare på.

Ble holdt igjen

På spørsmål om han føler seg lur, er Chand tydelig på at dette var hans eget valg.

– Andre følte seg kanskje lur eller fanget, men jeg leste kontrakten og visste hva jeg gikk med på.

– Er du sint på Russland eller Tiktok-videoen i Nepal som fikk deg inn i dette?

– Jeg er bare sint på meg selv. Jeg burde tatt et annet valg. Selv

– Alle jeg kjenner ble holdt der etter kontrakten utløp. Noen i et helt år til. Det tidligste en soldat fikk dra, var to måneder etter kontrakten utløp, ifølge Chand.

Chands kommandør sørget for å betale ham for alle månedene han var der, og lot ham også beholde passet sitt. Dette var ingen selvfølge, hevder han.

– Den eneste grunnen til at jeg fikk betalt, var fordi jeg hadde en hyggelig kommandør. For mange var det umulig å i det hele tatt tenke på å forlate Russland, fordi de ble fratatt passet sitt. Jeg var heldig.

«Kismet»

Det Chand savnet mest i Ukraina, var familien og barndomskjæresten. Hun ventet på ham, og de er nå gift.

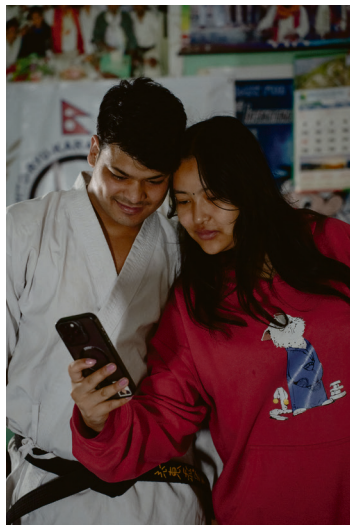
Hjemme igjen i Katmandu har Chand gjenopptatt karaten og jobber som dørvakt på et utested. Han ser på det som et mirakel at han overlevde atten måneder i Ukraina.

– Jeg var i en krigssone, og nå er jeg her. Det er et mirakel.

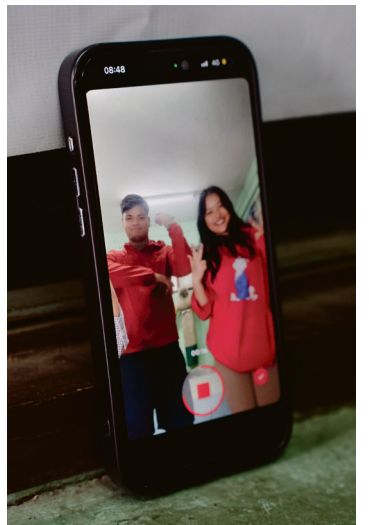
– Ville du gjort det igjen hvis du fikk valget på nytt?

– Nei. Jeg har allerede tatt risikoen en gang. Det vil jeg ikke gjøre igjen.

Chand mener hans «kismet», som på nepalsk betyr skjebne,



LYS FREMTID: Chands barndomskjæreste ventet på ham i Nepal mens han var i Ukraina. Nå er de gift.



reddet ham.

– Det er ikke sikkert den vil være så god igjen.

– På den tiden hadde jeg ikke noe valg. Nå har jeg det.

Selv om Chand angrer, er han tydelig på at valget han tok har endret livet hans til det bedre. Han sitter igjen med en million kroner. Han har pensjonert faren sin, og trenger ikke lenger å bekymre seg for om det blir mat på bordet.

Familien vet imidlertid ikke detaljene i alt han har vært gjennom.

– Moren min gråter hver gang jeg nevner det. Hun sier ingenting, hun bare gråter.

Universitas har forelagt russiske myndigheter kritikken som fremkommer i denne saken. De har ikke besvart henvendelsen. Universitas har også forsøkt å faktasjekke deler av Chands historie hos Nepals ambassade i Russland og Russlands ambassade i Nepal. De har ikke besvart våre henvendelser.

universitas@universitas.no



NYTT LIV: Etter tiden i Russland har Chand pensjonert faren sin og trenger ikke lenger bekymre seg for familiens økonomi.

LITTERATUR PÅ AUTOPILOT?

KI-utspill vekker reaksjoner

Den kanadiske sensasjonen *Heated Rivalry* kommer nå i norsk utgave, oversatt ved hjelp av KI. Respektløst av forlaget, mener litteraturstudent.

SPRÅKTAP:
Lektorstudent Magnus Aasen Holan (25) frykter tap av språklige nyanser dersom KI integreres videre som oversettelsesverktøy.

Kunstig intelligens

Tekst Max Tømmeraa-Thill

Foto Adrian Heggem Misfjord og Clara Lenth-Johannesen

Crave-serien *Heated Rivalry* ble raskt en stor suksess da den kom ut i slutten av november i fjor, og i januar i Norge. Den erotiske, skeive serien om to ishockeyrivaler som forelsker seg og inngår et hemmelig forhold, er basert på en bokserie av den kanadiske forfatteren Rachel Reid.

Aschehoug har brukt kunstig intelligens til å grovt oversette tekstene før to oversettere har omarbeidet dem. Dermed kan forlaget gi ut bøkene på norsk i rekordfart.

– Vi tror 2026 vil stå i Shane og Ilyas tegn. Om det samme vil gjelde for 2027 eller 2028, vet vi ikke, sier Nora Campbell, forlagssjef for skjønnlitteratur i Aschehoug, til NRK.

Forlaget har derfor tatt i bruk KI for å tilfredsstille etterspørselen. Det har fått flere til å reagere.

Litteraturens økologi er under press

Thor Magnus Tangerås, forfatter og foreleser ved bachelor i tekst og skribent.

– Vanskelig å opprettholde integritet

Lektorstudent i engelsk og historie Magnus Aasen Holan (25) er ikke overrasket over Aschehougs beslutning, men stiller seg likevel kritisk til tiltaket. Ved siden av lektorstudiet ved Universitetet i Oslo (UiO) er Holan redaktør i Filologen, et allment tidskrift tilknyttet Det humanistiske fakultet. Han har også tidligere studert fransk.

Sammen med Filologen ser han på hendelsen som en problematisk utvikling. Han mener nemlig det setter en presedens for fremtidige bøker og forfatterskap. Holan er redd for at dette bare markerer begynnelsen på utviklingen mot allmenn praksis av KI i oversettelsesprosesser.

– Grunnen til at man har lyst til å lese litteratur, er jo fordi det er skrevet av en person, sier Holan, og fortsetter:

– Det gir en integritet som er vanskelig å opprettholde når teksten er maskinskap.

Frykter ny utvikling

Thor Magnus Tangerås er førsteamanuensis ved Kristiania og underviser på bachelorprogrammet tekst og skribent. Han

mener at Aschehoug åpner dørene for en videreutvikling av praksisen ved å ta dette første steget.

I tillegg til å undervise, er han forfatter og lyriker og har gitt ut flere diktsamlinger. Tangerås stiller seg spesielt kritisk til Aschehougs begrunnelse om å utgi norske versjoner av bøkene mens de ennå er aktuelle.

– Jeg skjønner at man skal smi mens jernet er varmt, men det vil alltid være ting som haster, sier han.

Tangerås mener det aldri vil være mangel på gode forklaringer, og at veien er kort før det blir vanskelig å skille mellom gråsonene.

– Først er det små drypp i randsonene, så blir det små enklaver og øyer, og til slutt blir det en omfattende praksis som veldig mange gjør, illustrerer han.

Ikke et enkeltstående tilfelle

Tangerås mener imidlertid at Aschehougs KI-stunt ikke kan forstås i et vakuum. Forlaget møter nemlig også motbør for å ha sendt inn falske leserinnlegg til samlivspaltene i Aftenposten og VG.

Dette gjorde de som PR-stunt i forbindelse med Helga Flatlands nye roman i fjor høst, noe som førte til at leserinnleggene ble kraftig kritisert og senere avpublisert i avisene. For noen uker siden var også forfatter Unni Lindell og forlaget Bonnier i hardt vær. Sammen med forlaget brukte hun KI til å generere illustrasjonen som skulle pryde omslaget til hennes nyeste barnebok.

– Dette er eksempler på at grenser tøyes, og at litteraturens økologi er under press. Oversettere er en veldig viktig del av det litterære kretsløpet, sier Tangerås om hendelsene.

– Krever enorm kunstnerisk feeling

Et sentralt problem ved bruk av KI i oversettelse er ifølge Tangerås og Holan risikoen for språklig tap. Tangerås skiller mellom begrepene oversetting og gjendiktning. Fordi språk er forankret i ulike kulturer, kan man ikke alltid oversette alle ord ordrett.

For å beholde innholdet i det originale utsagnet, blir man dermed nødt til å bruke andre ord eller finne andre løsninger.

– Det krever en enorm kunstnerisk feeling, understreker Tangerås.

Han tror dette kan bli vanskelig for en KI-modell. Tangerås tar imidlertid høyde for at selv ved eventuelle språklige tap, kan Aschehougs nye utgivelse godt være av god kvalitet.

Også lektorstudent Holan tror at KI-modeller vil produsere tekst på en stuert måte som ikke nødvendigvis samsvarer med litteraturens originale form.

– En del av å bruke språket handler om å kunne leke seg litt med det – å legge inn ord som ved første øyekast ikke passer inn, men som man ved litt ettertanke ser fungerer i situasjonen, sier han.

Mener KI kan åpne nye muligheter

Universitas har lagt frem kritikken for Aschehoug. Forlaget viser til artikkelen som forlagssjef for skjønnlitteratur Nora Campbell publiserte i Aftenposten søndag 22. mars.

«Vi har ingen ytterligere kommentarer», skriver kommunikasjonssjef i skjønnlitteratur i Aschehoug Vegard Bye til Universitas på SMS.

I Aschehougs innlegg i Aftenposten begrunner Campbell avgjørelsen blant annet med at litteraturbransjen er økonomisk sårbar, samtidig som markedet for oversatte bøker er fremtredende.

Videre skriver hun at KI-teknologien muliggjør utgivelser som ellers ville vært for økonomisk sårbare, og som ikke ville



SKEPSIS: Forfatter og førsteamanuensis Thor Magnus Tangerås mener Aschehougs KI-grep bidrar til å sette litteraturen under press.

blitt gjennomført dersom en menneskelig oversetter skulle gjort alle deler av arbeidet.

Til tross for sin kritikk av KI-bruken, erkjenner lektorstudent Holan muligheten KI-verktøy gir til å gjøre litterære verk tilgjengelige som ellers ville vært vanskelige å oversette. Han trekker blant annet frem muligheten til å oversette tekster på språk som det ikke finnes nok spesialiserte norske oversettere i.

Grunnen til at man har lyst til å lese litteratur, er jo fordi det er skrevet av et menneske

Magnus Aasen Holan (25), student ved lektorprogrammet med engelsk og historie

– I prinsippet kan KI som oversettelsesverktøy være med på å utvide store horisonter for litteraturen, sier han.

– Men dette vil også være med forbehold om at oversettelsen blir kvalitetssikret av en profesjonell oversetter.

Avviser at utviklingen er uunngåelig

Forfatter og førsteamanuensis ved Kristiania, Bård Torgersen, underviser også på bachelor i tekst og skribent. Torgersen tar til motmæle mot teknologioptimismen slik han mener Aschehoug skisserer den.

– Det fremstilles som om vi ikke kan velge om vi vil delta i denne utviklingen eller ikke, som om det skulle vært en naturkraft. Vi blir overkjørt og akterutseilt dersom vi ikke kaster oss på utviklingen, sier han.

Torgersen mener også at Aschehougs økonomiargument ikke holder mål mot det prinsipielle i saken.

– Jeg kan skjønne utgiverens kommersielle hensyn. Men man bør ikke alltid prioritere det raskeste, mest effektive og mest lønnsomme. Andre ting bør veie tyngre rundt måten man tenker om litterære utgivelser og oversettelser, sier han.

Ifølge forlagssjef Campbells debattinnlegg i Aftenposten, vil ikke det nye oversettelsesverktøyet utgjøre en trussel mot menneskelige oversettere. Torgersen er kritisk til dette.

– Hvis KI-praksisen sprer seg, tror jeg oversettere må konkurrere med teknologien. Det vil kunne presse oversettere til å arbeide fortere, sier han.

Oversetterrollen i endring?

Student i engelsk litteratur Maria Nilsen (48) fordyper seg i litterær oversettelse ved UiO. Også hun er klar i talen.

– Jeg synes det er respektløst overfor forfatteren, sier hun.

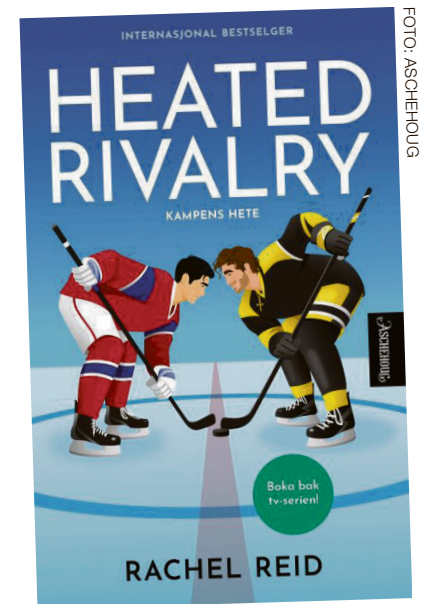
Nilsen tror samtidig at bruken vil utvikle seg, men sier at oversetteren ikke vil forsvinne helt så lenge det er mennesker som skriver litteraturen.

– Til syvende og sist tror jeg man vil vurdere omfanget av KI-bruk i oversettelse opp mot kvaliteten, sier hun.

Nilsen presiserer likevel at oversetting ikke er en mekanisk fremgangsmåte.

– Oversettelsesfaget tilbys fordi det er mer enn bare en teknikk. Man tar små, viktige vurderinger hele tiden, samtidig som alt vurderes opp mot en helhet, sier hun, og avslutter:

– Det er dette som gjør teksten til litteratur, og ikke bare en tilfeldig tekst.



SUKSESSBØLGE: Den bokbaserte serien om de to ishockey-rivalene som forelsker seg i hverandre tok av etter den kom på HBO Max i høst.

DEBATT

Idé- og debattredaktør:
edvinvelle@gmail.com

Edvin Velle
983 10 619



KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Nei til Canvas!

I Trondheims studentavis Under dusken forteller prosjektleder for innføring av utdanningssystemet Canvas Øyvind Hauge at Canvas peker seg ut som et godt alternativ i overgangen fra Blackboard til nye systemer. Nei og nei, tenker jeg – så klart, fra Oslo – som allerede har måttet pine meg gjennom systemet i snart to år.

På papiret skal Canvas gjøre studiehverdagen enklere. Alt samlet på ett sted: oppgaver, beskjeder, innleveringer og karakterer. I praksis føles det mer som et digitalt hinderløp. Først må du finne riktig emne. Så riktig modul. Så riktig undermappe. Deretter et dokument som kanskje er publisert, kanskje ikke – og som kanskje ligger i en helt annen mappe.

Vi burde jo egentlig kreve ti ekstra studiepoeng, for hver dag blir vi jo trent i et ekstra emne: arkeologi.

Nei da, men seriøst, hvor lenge skal man holde på med et slikt digitalt system før noen spør: Er dette egentlig en god idé? Universitetet snakker masse om digitalisering av utdanningen, og hvis Canvas er fremtiden, håper jeg virkelig noen jobber med en oppdatering. For akkurat nå føles det mindre som et moderne læringsverktøy og mer som en digital *escape Room*.

Forskjellen er bare at i *escape rooms* finner man vanligvis veien ut. La oss gjøre det samme.

Av Eddy

Ukas overhørt

I like to set goals for myself everyday,
if not I don't have any motivation

Uttekslingsstudent ved UiO

Palantir er satan inkarnert i selskapsform.
Få Oljefondet og staten ut!

Pål Nygaard på Facebook

Det er ikke min feil...! Jeg bare har ikke en
personlighet som er lagd for å spare

Oslomet-student

DEBATTREGLER I UNIVERSITAS

Har du overhørt/lest noe artig/
forferdelig/overraskende blant
dine medstudenter?

Vil du få din mening på trykk i
Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

samt på hvilket universitet/hvilken
høyskole du overhørte det.

Alle sitater blir publisert anonymt.

■ Vi trykker ikke innlegg som har
vært på trykk i andre aviser, eller
som er hatske og trakasserende

■ Vi forbeholder oss retten
til å forkorte innlegg

■ Frist for innsending av
innlegg er søndag kl. 17

■ Legg ved et portrettfoto av
deg selv i e-posten

■ Typiske innlegg er mellom
1500 og 2000 tegn, inkludert
mellomrom. Lengre innlegg
kan vurderes i noen tilfeller



FOTO: EMILIE HOLTET

Tips til deg som skal inngå en leieavtale

Mange studenter signerer leiekontrakter uten å vite hva de faktisk forplikter seg til. Her er fem ting du bør ha kontroll på før du går inn i et leieforhold.



Rettigheter

Tomas Sorensen Jimenez,
saksbehandler i JURK – Juridisk
rådgivning for kvinner

Etter hvert som semesteret går mot slutten, er det mange som skal flytte hjemmefra, eller videre. I vår har vi i Jurk bistått leietakere som opplever problemer i leieforholdet, og vi har erfart at mange skriver under på en leieavtale uten å ha satt seg godt inn i hva man egentlig forplikter seg til. Derfor har vi samlet noen tips som kan være nyttige før du inngår et leieforhold.

1. Les leiekontrakten grundig

Sett deg godt inn i husleiekontrakten før du signerer. Hovedregelen er at avtaler er bindende – derfor er det viktig å forstå hva du forplikter deg til.

2. Mangler og «som den er»-klausul i husleiekontrakter

Mangler i boligen er en vanlig grunn til konflikt. Hva som regnes som en mangel, avhenger som utgangspunkt av hva som er avtalt. Partene står altså fritt til å avtale hvilke egenskaper husrommet skal ha. Hvis boligen ikke samsvarer med det som er avtalt, kan det foreligge en mangel.

Dersom det ikke er avtalt noe om hvordan boligen skal være, er hovedregelen at boligen skal være ryddet, rengjort og i vanlig god stand. Den skal ikke være i dårligere stand enn det man med rimelighet kan forvente. Hva du kan forvente av boligen kommer an på boligens alder, beliggenhet og leiepris. Noen leiekontrakter presiserer at boligen leies ut «som den er». Dette innebærer at det skal mer til for at noe regnes som en mangel.

Merk at det dersom boligen er i vesentlig dårligere stand enn leieren hadde grunn til å regne med etter leiens størrelse og forholdene, kan det fortsatt foreligge en mangel, selv om avtalen har et slikt vilkår.

3. Sørg for å ha ting skriftliggjort

Det viktigste dokumentet i leieforholdet er leiekontrakten. Leieavtaler kan være muntlige, men muntlige avtaler gjør det vanskeligere å bevise hva som er avtalt. Etter loven skal det settes opp en skriftlig kon-

trakt dersom en av partene krever det.

Relevante ting å ha med i kontrakten kan være: Husleiepris, depositum, kostnader for strøm og vann, husordensregler, oppsigelsestid eller bindingstid, om kontrakten er tidsbestemt eller tidsubestemt, muligheter for framleie eller eventuelle tilleggsavtaler.

Viktig kommunikasjon med utleier bør også være skriftlig, for eksempel via e-post eller meldinger.

4. Hvor mye kan utleier øke leien?

Utgangspunktet er at husleie bestemmes av det du og utleieren har avtalt. Utenom avtaler, har utleier etter loven to forskjellige måter å justere husleien på. Merk at justering kan innebære både nedgang og økning i husleien.

Leien kan justeres i tråd med endringen i konsumprisindeksen (KPI), som viser hvordan levekostnadene endres over tid for private husholdninger. Utleier kan gjøre dette dersom det har gått minst ett år siden siste leiefastsettelse. Og du skal få skriftlig varsel minst én måned før endringen.

Samtidig bør du være klar over regler for tilpasning til gjengs leie – altså gjennomsnittlig leiepris for lignende boliger i området. Utleieren kan justere leien til dette nivået dersom leieforholdet har vart i minst tre år, leien kun er regulert etter KPI, du får skriftlig varsel minst seks måneder i forkant, og det har gått minst ett år siden forrige endring.

5. Husk din vedlikeholdsplikt som leietaker

Leietaker har ansvar for vedlikehold av boligen slik at den holdes i samme stand som den var ved overlevering. Dersom det står noe i husleiekontrakten om vedlikehold, er det viktig å være oppmerksom på det. Du og utleier kan avtale dere vekk fra den lovfestede vedlikeholdsplikten, også til ulempe for deg som leietaker. For eksempel ved at utleier begrenser sin vedlikeholdsplikt og overfører ansvaret til deg.

Er du fortsatt usikker? Eller har du fortsatt spørsmål knyttet til ditt leieforhold? Da bør du ta kontakt med et rettshjelpiltak. Jurk gir gratis råd til kvinnelige leietakere.

debatt@universitas.no

Hovedregelen er at avtaler er bindende – derfor er det viktig å forstå hva du forplikter deg til

Vi tar tilrettelegging på alvor

Det kan være krevende for studenter som trenger tilrettelegging. Dialogen med studentene gir oss viktig læring.



Tilrettelegging

Maria Astrup Hjort, studiedekan,
Det juridiske fakultet ved UiO

Universitas-artikkelen «Går hardt ut mot tilrettelegging på universitetet» fra forrige uke fremhever hvor avgjørende god tilrettelegging og universelt utformede bygg og tjenester er for studenter. Dette er vi ved Det juridiske fakultet opptatt av. I et universelt utformet bygg skal syns- og bevegelseshemmede kunne bevege seg på lik linje med

andre, uten å måtte be om tilrettelegging. Domus Juridica er et nytt bygg som oppfylte kravene til universell utforming da det stod ferdig i 2019.

Vi har hatt dialog med student Sidsel Størmer som Universitas intervjuet siden hun startet på studiet i januar, og har fanget opp utfordringene som nevnes i

artikkelen. Noe kan vi selv finne løsninger på. Andre forhold handler om UiOs felles rutiner og regler, mens bygningsmessige endringer er en sak mellom UiOs eiendoms-

gingsbehov å måtte forholde seg til flere personer. Samtidig er det dialogen med studenter som søker om tilrettelegging som gjør at vi kan finne de riktige tiltakene. Vår jobb er å kjenne til hvilke tiltak som er mulige og hensiktsmessige. Dialogen med den synshemmede studenten gir oss viktig læring, og forholdene

dervisningen skal være universelt utformet. Ofte handler dette om å endre vaner. Universell utforming er derfor et fast tema på de digitale lærermøtene vi har hatt siden pandemien.

I februar deltok vi på Blindeforbundets testfest og fikk erfare blinde og synshemmedes møte med våre digitale undervisningsressurser. På neste lærermøte vil jeg bruke både erfaringer fra møtet hos Blindeforbundet og denne studentens tilbakemeldinger som eksempler når jeg minner om hva undervisere må gjøre for å sikre en universelt utformet undervisningssituasjon.

debatt@universitas.no

Vår jobb er å kjenne til hvilke tiltak som er mulige og hensiktsmessige

avdeling og byggets eier.

Jeg ser at det kan være krevende for en ny student med tilretteleg-

hun har påpekt, blir fulgt opp.

Det har stor betydning hva vi som underviser gjør for at un-

Støy ved første vedtak

Det er studentboligkrise i Oslo. Likevel ønsker Velferdstinget at studentboliger skal bygges både raskere og dårligere.



Studentbolig

Oscar Alexander Undahl, nettedaktør i Universitas

Tidligere i år sa lederen i Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT), Elisabeth Evelyn Gjødrem, til NRK at «det hadde vært så kult å få til studentboliger i et bygg som dette her», under en omvisning i det som har blitt kjent som Tillit-bygget på Økern.

Her er det mulig å få inn 400 studentboliger. Men støykravene står i veien. Bygget har ikke en naturlig stilleside, og oppfyller rett

og slett ikke kravene.

Det er derimot ikke et problem for VT-lederen. «Som du hører, er det ikke kjempemye støy her nå». Det er en ganske lav terskel for å erklære noe som egnet studentbolig: at det ikke bråker «kjempemye» akkurat der og da.

Løsningen til VT er å senke kravene, og presentere det som en god idé. Vi skal altså godta dårligere bo-

kvalitet fordi vi trenger flere boliger. Det er ikke særlig ambisiøst.

VT-lederen sa i forrige uke til Universitas at dette er til studentenes beste, det er tross alt studentene som har «vedtatt denne resolusjonen». Det er «på bakgrunn av at vi ønsker flest mulig studentboliger».

Det er et argument som i beste fall er tynt. At noen studenter som liksom skal representere hele studentmassen har blitt enige om noe, er ikke det samme som at det er klokt. Jeg kjenner meg i hvert fall ikke representert.

I Oslo bystyre er de enige: Kra-

vene må ikke lempes på. Selv om partiene er uenige i løsningen, deler de problemforståelsen.

De eneste som støtter VT, er Simen Velle og Fremskrittspartiet. I innlegget «Litt støy eller hjemløshet?», publisert i Universitas i februar, støtter Velle forslaget, men snubler seg fullstendig bort i det som ender opp som dårlig skjult kritikk av innvandring og akademiske samarbeid med afrikanske land.

Hva er det egentlig VT ikke bare sier ja til, men tar kampen for å gjennomføre? At det er greit å bo et sted der du ikke har et stille rom

å trekke deg tilbake til? At lesing, konsentrasjon og søvn er luksusgoder man kan droppe så lenge utbyggerne får bygge billigere?

Selvfølgelig trenger Oslo flere studentboliger. Det er det ingen som er uenige i. Men det må da gå an å ha to tanker i hodet samtidig. Det må kunne bygges mer uten å gjøre det dårligere.

Hvis alternativet er å senke kravene til bokvalitet hver gang det blir vanskelig, så er ikke problemet at vi bygger for lite. Da er problemet at vi tenker for smått.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Bølla



FAN: Også forsvarsminister Tore O. Sandvik (Ap) kan sette pris på god journalistikk.

Ukas sitat:

Hele poenget med monarki er at folket ikke bestemmer hvem som blir dronning

Martine Aurdal i Dagbladet

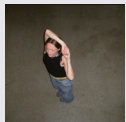
Anmelderredaktør: Julia Bueso
juliakbueso@gmail.com 482 46 820

ANMELDELSER

Universitas anbefaler



Oscar Blesson, Roc Boyz – BAD FOR BUSINESS
Ikke den smarteste sangen jeg har hørt, men upåklagelig energi gjør opp for det



tiri – never did
Håpefull heartbreak-pop med relaterbar tekst og spennende produksjon

Universitas advarer



Hannah Storm – Remeber Me
Sentimentalt, svulstig og søvndyssende – alt på en og samme tid



Makosir – Slem
Det rekker ikke rykke i dansefoten før jeg krymper meg av kleinhet

Utstilling:

Mange spørsmål, få svar

Studentutstillingen Hva gjør den her? vil ha oss til å spørre: Hvorfor akkurat denne tingen, og hvorfor akkurat her og nå?

Hva gjør den her?

Hvem: Masterstudenter i kulturhistorie, museologi og kulturarv ved Universitetet i Oslo.
Hva: Studentutstilling
Hvor: Historisk museum

I det ærverdige Historisk museum skjuler årets studentutstilling seg i et bortgjemt hjørne, oppe til venstre og opp en trapp til. Plasseringen passer godt til navnet: Hva gjør en utstilling akkurat her? Utstillingen er laget av masterstudenter i kulturhistorie, museologi og kulturarv ved Universitetet i Oslo.

Her inne møter jeg blant annet en pilegrims tøffel, et lite sjouhyre og en egyptisk statuett. Hva har de til felles, og hvordan havnet de i en museumssamling i Norge? Det skal vise seg vanskelig å svare konkret på disse spørsmålene.

Etnografiens historie

Ved inngangen møtes jeg med et sitat av Yngvar Nielsen, lederen av Etnografisk museum fra 1877 til 1916, om det samiske folket: «Racen har ikke let for at tilegne sig

en høiere civilisation; den naar gjerne kun til et visst trin og stanser dermed». Det blir snart klart at utstillingen dypt sett handler om kolonialismens synder.

De besøkende får lære om etnografi – studiet av særlig ikke-europeiske samfunn – og hvordan fagets historie er tett sammenvevd med museets. På 1970-tallet utviklet etnografi seg til sosialantropologi, og utstillingen viser koblingen til kolonitiden, da europeiske makter samlet inn gjenstander og beskrivelser av «de andre».

Objekter med følelser

I utstillingen besjeles museumsgjenstandene som har vært samlet inn i kolonitiden. «Kunne denne trefiguren selv valgt å ende opp her?» Det er et interessant spørsmål. Heller enn å beskrive objektene i seg selv, gjøres deres reise til hovedfortellingen. En annen måte å tenke det på, er: Lagde disse folkene trefigurene sine med ønske om at nordmenn om hundre år skulle la seg fascinere av hvor rare disse menneskenes liv var?

Hva skal returneres?

Den mest fascinerende utstillingsgjenstanden er kanskje den malte masken hentet fra Sri Lanka, som er avbildet her. Demonmasker som denne ble ifølge utstillingen brukt under rituelle danser for å kommunisere med de døde. I denne delen av utstillingen stilles et spørsmål som kanskje er enda viktigere enn hva tingen gjør her: Bør den gis tilbake? Her blir likevel studentens metode litt klisjé-aktig: «Hvem har rett til å avgjøre hva som er best for gjenstanden?», spør de. Det hadde kanskje vært mer naturlig å spørre hva som er best for menneskene i Sri Lanka, ikke gjenstanden selv.

Kolonialistenes manglende kunnskap om samfunnene de besøkte leder dessverre også til manglende beskrivelser av objektene som er utstilt her. En hvalrosstann dekket i små delikate figurer vakte virkelig interessen i meg, men det fantes ingen svar på nettopp de store spørsmålene jeg ble oppfordret til å tenke på – hva gjør den her? Hvem lagde den, og hvorfor? Jeg vet fortsatt ikke.

Et barns blikk

Idet jeg er i ferd med å gå, overhører jeg en liten jente – for ung til å kunne lese – stirre



FOTO: ANN CHRISTINE EEK / KULTURHISTORISK MUSEUM

på en plastkanne fra Mali og spørre: «Hva gjør den her?». Utstillingen har altså lyktes i sitt formål for denne unge tilskueren. De absurde objektene kan vanskelig sees på et museum uten at dette enkle spørsmålet melder seg. Om man forlater utstillingen klokere, er mer usikkert. Men kanskje er det heller ikke poenget – som en viss gresk filosof antydte, ligger innsikten nettopp i å fortsette å spørre.

Kristine Heier
anmeldelser@universitas.no

Plate:

Noe helt eget!

Med hennes forrige album *en annen gang*. fanget Rektor oppmerksomheten til musikkelskere over hele landet. Med *før og nå* er hun flyttet til en pidestal, og har sementert sin plass som Norges emodronning.

før og nå

Hvem: Rektor
Plateselskap: Selvutgitt
Sjanger: Alternativ/emo

De fleste forbinder nok emo-begrepet med svarte 2000-talls hentesveiser og hardcore rock. Rektor har en fot innenfor en av emoens subjangre, midwest-emo, som sprang ut av emoen på 90-tallet med en mer introspektiv og melodisk sound kontra det mer hardcore ansiktet til emo. Samtidig er det svært vanskelig å sjangerplassere Rektor. Om jeg skulle forestilt meg *før og nå* i bilder, tenker jeg på noe helt annet enn svarte hentesveiser. Jeg ser for meg en emo kledd i strikkegenser, omgitt av kalde kaffekopper, våte vintersko og tidvis lysegrønne blomstereenger. På *før og nå* sine 13 spor er Rektor helt alene i alt fra låtskrivning, fremføring, miksing og mastering. Resultatet er en av årets så langt beste norske plater.

Bygdelore

For min del kan det fort bli for mye av den stereotypiske plingplong-gitaren kjent fra midwest-emo. På albumet mestrer Rektor i å dosere den akkurat passe, og som lytter blir man servert et særdeles underholdende lydbilde. Introsopret «ny gitar, new guitar, ny gitar» er nevrotisk, delt opp og krydra med masse morsomme detaljer, samtidig som den er like fløyelsmyk som vår i Bergen. Hvem skulle tro at en tekst om å unngå øyekontakt, at man ikke skal se mot sola og at man «sikkert overlever» skulle være såpass morsom og rockefotverdig? Rektor har fått seg ny jazzmaster, og på den plukkes det dritten ut av.

Albumets røde tråd er hverdagslig bygdepoesi pakket inn i en god blanding av nostalgiske, lengtende gitarer og vokaler attpåtil tidsriktige kulturelle referanser. Et eksempel er låta «Matoma på debatten»,

hvor Rektor knytter Matomas tordentale på NRKs debatt om skolenedleggelse i Innlandet til bygdenostalg: «Det er bygdelore, det er rektorlore, det er useriøst men du får det du får!». Rektor balanserer det hverdagslige og pompøse i store deler av albumet. Tekstene formidles som om de er hentet ut fra kjappe mobilnotater, og det er her det virkelige vakre med albumet ligger. Hun er så på kornet at det gjør vondt, samtidig som det er dansbart.

På høydepunkter som «søvnignovemberfleretankerfærreventer» viser Rektor en tyngre side lydmessig, og kombinerer tekst om at hun vil skytes i gymsalen med et tungt og sløvt gitarklimaks. Lydbildet trekker på deg boksehansker og gir deg lyst til å løpe maraton. Låta hadde passet seg på en gigantisk scene med det svetteste publikumet i verden, og derfor er det utrolig synd at vi fortsatt mangler å se en liveoppreden fra Rektor. Å ikke opptre synes jeg virkelig anonyme Rektor burde revurdere, for låter som dette skaper virkelig gnister i motorer som ikke lar seg starte!

Stolheisen kommer til å falle ned!

Svakhetene er få. Dersom man skal påpeke noe, er det at strukturen i låta «14 år. kjør-

rer spark» er litt vel monoton. Til tross for det, er albumets sjel svært tilstede: «Kulda roper stakkars faen!». Teksten hadde vært eminent i diktform, men når vi allerede er kjent med nivået Rektor kan nå med låter som «søvnignovemberfleretankerfærreventer», blir låten en fartsdump.

I «Stolheisen» blir Rektor akkompagnert av Kaja Gunnufsen, og resultatet er en låt hentet fra låtskriverkunstens øverste hylle. Kjærlighetssorg og barndomsnostalg gi sted og rom på genialt vis ved å bruke den lokale matbutikken, stolheiser og forvillede turister på bygda som symboler. Lik også nevneverdige «lander alltid der jeg kommer fra», befinner låta seg i krysningspunktet mellom tidlig Hozier-folk, bedroom-pop-vokaler og naturligvis en emo-sjargong.

Avslutningslåta «Bikkje som svømmer» føles som ettermiddagssol i slutten av august, skolestart og tilbakeblikk på en nydelig sommer. En perfekt avslutning. *før og nå* byr på nydelige skildringer av giddeløshet, bygdeoppvekst og ubesvart kjærlighet. Det ligger komfort i dramatikken, og til tross for triste tematikker gjør musikken deg for det meste både glad og gira.

August Alver Solli
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Aldri for gammel

Solen titter frem og påskeferien nærmer seg. I den anledning anbefaler jeg deg å fikse meg en ting: Påskeegg. Det er på tide å rote fram et gammelt eggskall fra nede i kjelleren, eller helst komme seg ned til nærmeste lavpriskjede for å kjøpe et skikkelig stort et. Jeg har blitt en stor gutt nå. Plommen er den beste delen av egget, og i påskeegget er den søt. Det skal fylles med noe surt, noe salt, mye søtt og masse,

Ask Bjelvin, journalist i Universitas



Hvem: Påskeharen, mamma eller pappa
Hva: Godteri i min munn
Hvorfor: Smaker godt

Bare ta imot prisen

Endelig er Spellemannsprisen tilbake på NRK. Jeg har savnet å se artistenes hyllest av hverandre. Spesielt er det deilig å se de mer ukjente artistene få sin velfortjente nominasjon eller kanskje også en pris. Men det verste med prisutdelinger er alle de langdryge, fikse og i beste fall «humre»-morsomme introduksjonene og talene. Hyr heller inn skikkelige komikere, og ikke Tete Lidbom, om målet er at utde-

Ingemar Stirling Gundersen, deskjournalist i Universitas



Hvem: Prisutdelere og mottakere
Hva: Prisutdelinger
Hvorfor: Slitsomt

lingen skal være en hysterisk seanse. Jeg er forøvrig også mye mer fan av Alfred Hitchcock-takketalere, et simpelt «tak», enn Adrien Brody-takketalere: en ny verdensrekord i lengde. Spar all overflødig tekst til låttekster, vi vil se hvem som vinner Årets tradisjonsmusikk!



Film:

Banal satire om Charli XCX

FOTO: A24

Om du liker tam satire og svake skuespillerprestasjoner, går *The Moment* på en kino nær deg i den kommende perioden

The moment

Hvem: Aidan Zamiri
Hva: Mockumentar/komedie
Hvor: Vega Scene

I *The Moment* møter vi artisten Charli XCX, artistnavnet til Charlotte Emma Aitchison, idet hun forbereder seg til turneen for sit hit-album *Brat*. Målet med turneen er å holde trenden «Brat summer» levende. Problemene hopper seg opp når filmregissøren Johannes, spilt av Alexander Skarsgård, skal lage en konsertfilm basert på *brat*-fenomenet. Med elendig smak og tvilsomme motiver, blander Johannes seg inn i Charli og hennes lojale lysmester, Rachel, spilt av Rachel Sennott, sin visjon for hvordan *Brat*-turneen skal være. Slik blir Charlis integritet satt på prøve.

Brat-satire

I starten av filmen er Charli en *up and coming* popstjerne og en *brat*, noe jeg utifra filmen vil karakterisere som personer med en opprørsk og «to cool for school»-holdning. Uten at dette uttrykket bærer med seg noe potensial for å forbedre det de virker å ville ta avstand fra.

Gjennom å stadig miste seg selv, sitt kreative uttrykksrom og integriteten sin til bransjens jakt på massenes interesse, går Charli gjennom et sammenbrudd. I sammenbruddets dyp skjønner hun at det er på tide å bevege seg videre, og dermed slutte å være en *brat* – «Brat summer» varer ikke evig. Filmens katarsis, Charlis selvransakende unnskyldning til Rachel, er det eneste tidspunktet i filmen som ikke er tungt ironisert. Filmens eneste inderlige scene er dessverre, i likhet med nesten alle de satiriske scenene, uten et snev av originalitet.

Filmens sterkeste satiriske punkt er knyttet til hvordan *brat*-trenden ble omfavnet av skeive lyttere og miljøer. Dette ønsker teamet rundt Charli å kapitalisere på. Det fører til at det skeive miljøet følger seg sviktet av Charli. Teamet får først panikk over at de mister mange fans, men når de skjønner at andre synes det er kult, og at mengden lyttere ikke nødvendigvis faller, bryr de seg ikke lengre. Dette er en god kommentar på hvordan en oppmerksomhets- og profittsøkende bransjende aldri kan omfavne noe form for progressive fremskritt, da de alltid har feil motiver.

Svak bransjeparodi

Filmene holder seg trygt innenfor *mockumentary*s typiske formgrep. Her er det håndholdt kamera, brå klipping, kleine situasjoner, karikert skuespill og dialogtung historiefortelling. Det eneste den mangler er karakterer som ser inn i kamera med hevede øyebryn. Dette kunne funget godt, men utførelsen er rett og slett dårlig.



Ta for eksempel skuespillet: Filmene er full av svake skuespillerprestasjoner. Dette skyldes delvis et svakt manus, som er preget av kunstige samtaler og tam humor.

Charli selv har en manglende tilstedeværelse. Det samme kan sies om de andre rolleprestasjonene, med unntak av Skarsgårds tolkning av den overfladiske regissøren Johannes, som gjør det beste ut av en uinteressant karakter.

Mitt største problem med skuespillerstilen er at den er smertefullt insisterende. Det er alltid en ironi over spillet, som rollene virker å være klar over, som om de med hele sin væren sier «vi er ikke seriøse nå» eller «nå latterliggjør vi bransjen». En kunne forsøkt å unnskyldte dette med at karakterene i filmen er skrevet som pa-

rodier på seg selv. Likevel, det finnes filmer og serier som har en parodisk skuespillerstil, som ikke blir insisterende ironiske, som for eksempel *Curb Your Enthusiasm* eller *Extras*.

The Moment forsøker å uttrykke noe personlig om Charli XCX, men ender opp med, i sine formmessige og innholdsmessige klisjeer, å bli upersonlig. Filmene forsøker å komme med bitende satire på en kynisk bransje, men fremstår som et PR-stunt som skal promotere de involverte. Filmens usjarmerende selvpoptatthet blir med det mer fremtredende enn dens tamme selvironi.

Erik Wensaas
anmeldelser@universitas.no

Ukas advarsel

Kulturkalender uke 13 & 15

27/3 AFTERSKI PÅ KJELLERN!

Det ser dårlig ut for skiføret i påskeferien, til tross for at påsken er tidlig i år. Enten det hadde vært snø i bakkene eller ei, er det mange av oss studenter som uansett ser seg nødt til å la bøkene og lesesalplassen erstatte bålkos og påskeegg. Heldigvis sørger Kjellern for at alle hardtarbeidende studenter tar seg velfortjent ferie, og ringer inn Palmehelgen med Afterski-tema! Her er det bare å finne fram skidressen og slalåmbrillene!
Hvor: Kjellern, Helga Engs hus
Når: Fredag 27. mars, kl 18.00



8/4 Lunsjforedrag om matsikkerhet

Det er ikke bare hestehov og hvitveis som spirer om dagen, men også en EU-debatt... Får vi håpe! Organisasjonene Nei til EU og Spire arrangerer i hvert fall et foredrag med tittelen «EU til lunsj – Hva skjer med matsikkerheten?». Ettersom sikkerhetssituasjonen i verden gir oss stadig flere grunner til å vende oss mot det europeiske fellesskapet er det betimelig å reflektere over et par av grunnene til at vi står utenfor. Det sørger arrangørene for at vi skal få gjøre med mat i magen. Kanskje er lunsjen også kortreist og norsk? Det gjenstår å se.
Hvor: Auditorium 2, Eilert Sundts hus, Blindern
Når: Onsdag 8. april, kl 12.15



10/4 Aksel Rønning Trios slippkonsert

Det er mye å se fram til utover våren, ikke minst Aksel Rønning Trios fjerde album *ACCIDENTS*. Trioen er kjent for en eksperimentell tilnærming til jazz, med innslag av elektronikk, hiphop, improvisasjon og sampling – på den nye plata er det samples av alt fra nordnorske arkivopptak til thailandsk folkemusikk. Fredag 10. april spiller de sitt nye album live på Loftet på Becco, og om du er en av de som har dine fordommer mot sjangeren er dette gjengen som kan overbevise deg om at det er mer å hente her enn du tror!

Hvor: Becco
Når: Fredag 10. april, kl. 20



Meritterte studentpolitikere

Hanna Minst Palass (21) har tilbrakt lange og seige år i ungdomspolitikken, og har vært innom både høyre, venstre, opp og ned på den politiske aksen. Hennes nyeste hjem? R-lista, hvor hun er 1. kandidat.

Verv-karrieren hennes er lang og starta med hennes ekstraordinære verv som første ryddeansvarlig for Barnas lekeparti, da hun bare var to.

– Jeg lærte mye om ansvar jeg har tatt med meg videre i livet.

Til tross for viktige lærdommer, er Palass kasta ut av samtlige ungdomspartier, både på venstre og høyre-aksen. Misbruk av yngre spirende talenter, grov øko-krim; hun anklages for alt. «Onde tunger», som Palass sier, melder om en usympatisk dame som ikke lar noen

hindre henne fra makten.

– Hun ga meg buksevann i 3. klasse for å ha sølt corn-flakes over hennes ekstra mattebok i spisetimen. Hun fortalte meg da at jeg aldri kommer til å komme meg opp og fram, forteller en gammel kjenning av Palass som ønsker å være anonym. På utsiden prøver Palass fremstå som chill og folkelig, til tross for lang fartstid som studentpolitiker er dette fortsatt en front hun prøver å bli bedre på

– Jeg gir full faen, sier Palass lite overbevisende og strekker ut en fist-bump som treffer journalisten i øret.

Av Daljér Vervius

Ukas studentvin

I GODT SELSKAP: Det er mye som er appellerende ved denne hvitvinen. Den har en nydelig gulgrønn farge, og lukter av frisk sitrus og litt nøtter. Det smaker den også – både sitron, eple og mandler. Den har en fyldig og lang smak, men er likevel *fresh*, mineralsk og syrlig. Dette er en nokså fet Chenin Blanc, som kan minne om en frisk Chardonnay. Det er mye smak i hver slurk, en vin man vil bruke tid på. Ta denne med til middags-selskapet som arrangeres av verten med god smak. Den er kanskje hakket for dyr for en studentlommebok på slutten av måneden. Hadde prisen vært litt mer studentvennlig, ville denne fått full pott. Men spleis på den med en venn, man trenger ikke en hel vin for seg selv – man behøver i blant å bare nyte en god vin i godt selskap.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Testalonga Baby Bandito Keep on punching 2024

Pris: 269,90 kroner
Land: Sør-Afrika, Swartland
Alkohol: 12,00 prosent



Gyri Hoiset, vinanmelder i Universitas



Breaking: Diktatur på UiO!

Denne uka har Universitas gravd opp at Universitetet i Oslo (UiO) jobber for å kaste ut flere studenter fra campus. Som en av Blinderns mest utsatte, tar Vi spør-redaksjonen kontakt med FN-sambandet for å få hjelp med menneskerettighetsbruddene og krenkingen av ytringsfriheten.

– Hei, er det sånn at dere jobber med menneskerettigheter og ytringsfrihet?

– Ja, eller, det kommer an på i hvilket omfang. Vi underviser om det, i hvert fall.

– Vi bare lurte på om dere har fått med dere tilstandene på UiO?

– Altså, vi er ute i skolen og snakker om temaer. Men vi er ikke en rapporteringsinstans, hvis du ...

– Nei, for vi har litt problemer med ytringsfrihet. Kan dere hjelpe med det? Det er ganske dårlig tilstand her nå.

– Nja, det er ikke vårt mandat å hjelpe til med menneskerettigheter. Det er det ikke. Vi driver med undervisningsopplegg.

– Apropos det, når man begynner på universitetet, så får man jo ansvar for egen læring. Men, første gang man himler med øynene, klikker foreleseren helt. Og nå blir jeg utvist i en måned. Jeg vet ikke helt hva jeg skal gjøre.

– Kunne du tatt kontakt med

noe fri rettshjelp eller noe sånt, da? Og bare fått noen råd? Noen som har... Juridisk kompetanse?

– Hvorfor sa du det sånn? Uansett så vurderer vi å lage en underskriftskampanje. Har du noe erfaring med det?

– Nei, dessverre, jeg har ikke det.

– Vet du hvor mange underskrifter man må ha for det funker?

– Det vet jeg ikke.

– Årh. Vi har tatt noen frie emner der jeg har lært litt om diktatur. Man lærer at slikt ikke oppstår over natta, men nå har det altså det på UiO.

– Ja, jeg beklager, altså. Vi er nok ikke de riktige personer å spørre her... Kanskje du skulle hatt noe rettshjelp?

– Ja, jeg tenkte at hvis det ikke funker, så rømmer jeg landet. Vet du om noen land som står bedre til med rettigheter og sånn? Jeg tenkte kanskje Ungarn?

– Det tviler jeg veldig sterkt på, at du har større rettssikkerhet i Un-

garn enn i Norge.

– Har du noen andre forslag? Noen andre land man kunne reist til?

– Nei, altså i utgangspunktet så er jo Norge et ganske rettssikkert land, da. Så jeg vet ikke med det.

– Kanskje jeg kan prøve på NTNU? Kanskje det er bedre der?

– Ja, det kan jo godt være. Ja. Det er litt forskjellig fra universitet til universitet.

– Du kjenner ikke noen som kan smugle meg til Trondheim?

– Nei, dessverre. Det er også helt utafor det vi jobber med.

– Jeg skjønner. Vil du vurdere FNs stilling som samfunnets trivselsleder?

– FNs stilling, nei... det vil jeg vel egentlig ikke, jeg... jeg skjønner ikke helt hva du tenker på nå.

– Ja. Takk for hjelpa. Jeg skal prøve å ...

– Lykke til, du.

– Takk. Vi snållast!

KVISS-KIRIAN

- René Redzepi gikk nylig av som sjefskokk for Michelin-restauranten Noma. Hvorfor?
- TV-profil Isak Dreyer forklarte seg i Østersund tingrett i forrige uke. Hva er han tiltalt for?
- En annen som er i retten for tiden er Marius Borg Høiby, men hva var aktoratets påstand om straff?
- Kronprinsesse Mette-Marit holdt nylig sitt første intervju etter Epstein-avsløringene. Hvor mange uker tok det fra avsløringene til intervjuet?
- Hva er det et pedometer måler?
- Ranger de norske nobelprisvinnerne i litteratur etter hvilket år de mottok prisen. Jon Fosse, Sigrid Undset, Bjørnstjerne Bjørnson og Knut Hamsun.
- Hva heter den dystopiske romanen skrevet av Kazuo Ishiguro om Josie og hennes kunstige venn?

- Hvilket britisk magasin har spalter som blant annet «Bartleby», «Charlemagne», «But-tonwood» og «Chaguan»?
- Malthe-Sørenssen-utvalget er satt ned for å vurdere noe svært relevant for fremtidens studenter. Hva da?
- I hvilket år kom den første James Bond-filmen ut?
- Hvilket band fra Sheffield er regnet for å være det første bandet som oppnådde kommersiell suksess hovedsakelig gjennom internett?
- Hvilken kjent person ble tilbudt stillingen som president i Israel etter at Israels første president Chaim Weizmann døde i 1952?
- Hva står S-en for i Harry S. Truman?
- Ranger disse etter hvor lenge de har eksistert. Trær, haier og Saturns ringer.
- Det er snart helg, og mange skal sikkert kose seg med taco til middag. Men hva får du hvis

du bestiller «tako» i Japan?

- Hvilken Oscar-nominert film fra 2023, registrert av Wim Wenders, følger Hirayama som arbeider med å vaske offentlige toaletter i Tokyo?
- Bodø/Glimt røk ut av Champions League i forrige uke etter et 5-0 tap mot Sporting. Hvor mange millioner kroner hadde de fått hvis de kom videre? (slingringsmonn på 5 millioner)
- Hvorfor ble de to planlagte Formel 1-racene i april avlyst?
- Vi prøver oss på noe nytt. Hva forbinder disse? Stefani Germanotta; Reginald Dwight; Gordon Sumner; Robert Zimmerman.
- Hva forbinder disse? Mona Lisa (katana); Bargello David (bō); Det sextinske kapell (nunchucks); Skolen i Athen (sai)?



av Kirian Helgeby, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

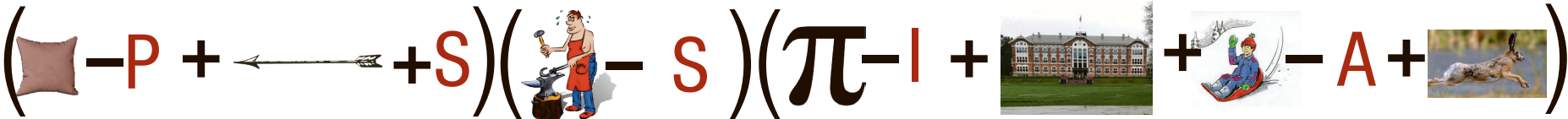
0-4. Kontestudenten: Det skal mye til for å stryke i høyere utdanning, men her må du nok prøve igjen.

5-9. Lokehuert: Du er absolutt mye på campus, men mest i kantinen, kanskje?

10-14. Entusiasten: Du rekker opp hånden og deltar i seminar, men det er ikke de mest originale tankene, dessverre.

15-20. Strebern: Her skinner du virkelig! God kompensasjon for mangel på sosiale evner.

1. Arklager om fysisk og psykisk vold. 2. Grov, ulovlig bjørnejakt. 3. 7 år og 7 måneder. 4. 7 uker. 5. Skritt. 6. Bjørnstjerne Bjørnson (1903). Knut Hamsun (1920). Sigrid Undset (1928). Jon Fosse (2023). 7. Klara og solen. 8. The Economist (spaltene handler om henholdsvis arbeidsliv, Europa, finans og kina). 9. Kl i høyere utdanning. 10. 1962. 11. Arctic Monkeys. 12. Albert Einstein. 13. S. (Nei, dette er ikke en skrivefeil). 14. Haier (ca. 450 millioner år), trær (ca. 385 millioner år), Saturns ringer (her strides de lærde, men mye tyder på rundt 100 millioner år). 15. Bløkksprut. 16. Perfect Days. 17. 147. 18. Racene i Bahrain og Saudi Arabia ble avlyst grunnet krigen i Midtøsten. 19. Artister best kjent under artistnavn. Lady Gaga, Elton John, Sting og Bob Dylan. 20. Teenage Mutant Ninja Turtles, kunstverk av



HINT: Høytid Send Løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Hele Bodø gråter» Det klarte Simon de Bollebar fra samfunnsgeografi.